

INFORMATIVNI

Avizina

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto VIII.

Ravne na Koroškem, september 1971

Št. 9

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk Maribor

Gregor Klančnik, generalni direktor slovenskih železarn

KRISTALIZACIJA SAMOUPRAVNE UREDITVE

Značilnost našega samoupravnega socializma sta demokracija in tržni medsebojni odnosi. V zadnjih letih in tudi še v prvem polletju letošnjega leta so ob maličenju demokracije in poslovne morale, prevelikem obremenjevanju gospodarstva in preobsežni porabi visoka inflacija, nelikvidnost in rast deficita zunanjetrgovinske plačilne bilance bili spremljevalci dinamike rasti poslovanja. Premajhna učinkovitost naložb, pomanjkanje finančnih sredstev za nove investicije sta povzročala rast nezaposlenih in odhajanje zdrave mlade delovne sile na tuje. V tem odstopanju od osnovne smeri naše družbene ureditve je razlog za korekturo, ki je bila dana v obliki začasnih improvizacijskih stabilizacijskih ukrepov in dolgoročneje v obliki dopolnil zvezne in republiške ustave.

Še preden je kriza sistema dosegla svoj vrh, smo pristopili k urejevanju takih odnosov, ki nas bodo na podlagi čistih računov med republikami, občinami, interesnimi skupnostmi, poslovnimi grupacijami, podjetji in temeljnimi organizacijami združenega dela privedli do zdrave poslovnosti in do izravnave porabe z delovno storilnostjo. Pripadniki bazične proizvodne dejavnosti, ki smo z odlivanjem ustvarjenega dohodka plačevali visok davek nestabilnosti in inflaciji, pozdravljamo ustavne spremembe in samoupravni sporazum, ki konkretno ureja delitev dohodka in osebnih prejemkov. Že pred sprejetjem dopolnil zvezne ustave smo si priborili mehanizem, ki proizvajalcem jekla daje sprotno prilagojevanje prodajnih cen z notranjimi cenami v ZRN, kar neposredno odseva v poslovanju prvega polletja.

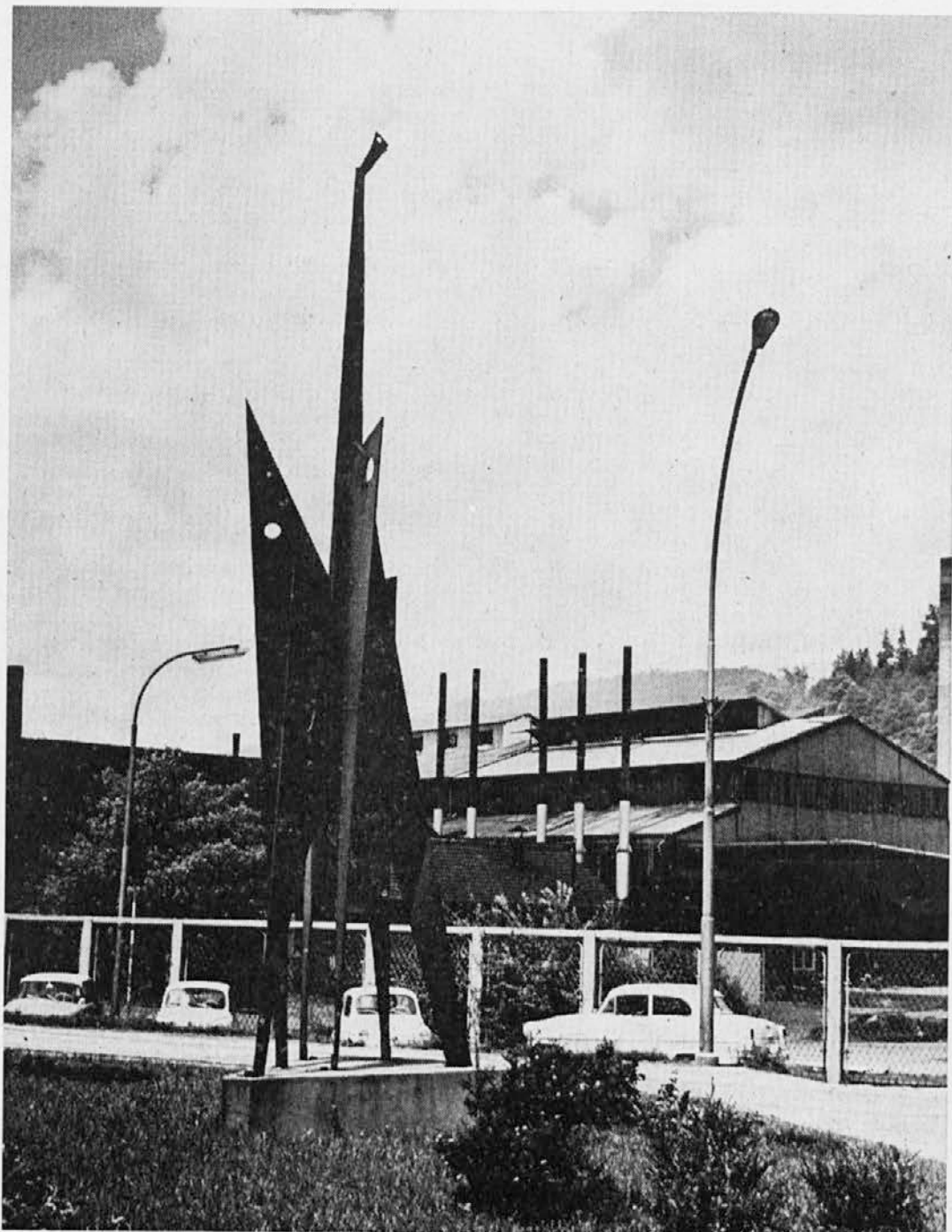
Vračanje donosnosti

Vremena železarstvu se jasniro smo zato napisali ob sklenitvi prvega četrtletja letošnjega leta. Optimizem je bil upravičen, slonel je na končno doseženi spremembi prodajnih cen in na dosežkih leta 1970. Z vrednostjo prodanega blaga izražene proizvodnje smo v tem letu ustvarili za 1 milijardo 515,3 milijona din ali 19 odst. več od predhodnega leta. Pri tem so napredovale Jesenice za 15,8 odst., Ravne za 24,3 odst. in Štore za 22,3 odst. Ker se je delovna skupnost celega združenega podjetja znižala na 11.568 delavcev ali za 2,2

odst., se je produktivnost, izražena z realizacijo na zaposlenega letno, povzpela na 131 tisoč din ali za celih 21 odst., in to

na Jesenicah za 24,5, na Ravnah za 18,1 odst. in v Štorah za 21,8 odst. Logično je, da je ob takih rezultatih poslovanja porastel tudi dohodek oziroma sredstva, s katerimi organizacije združenega dela samostojno razpolagajo.

Kljub temu da smo lani v celotnem podjetju izplačali bruto 273,7 milij. din oseb-

Vertikale

nih dohodkov ali 16 odst. več od predhodnega leta, in to na Jesenicah 135 milij. din, kar je porast za 7 odst., na Ravnah 89,5 milij. din ali 22 odst. več in v Štorah 50 milij. din ali 27 odst. več od leta 1969, je ostanek dohodka za sklade ali dobiček znašal 45,1 milij. din in za 65 odst. presegl dosežek predhodnega leta.

Dosežena akumulacija, ki je skupaj z amortizacijo znašala 142,3 milij. din ali 8 odst. celotnega dohodka sicer še ni bila na višini normalne razširjene reprodukcije, razveseljiva pa je bila njena tendenca navzgor, saj je leta 1969 znašala le 6,7 odst. Akumulativnost so dosegle vse tovarne, in to Jesenice 7,4 odst., Ravne 9,3 odst. in Štore 8,1 odst.

Tudi dosežki prvega četrtletja so upravičevali prognozo jasnega vremena. V prvih treh mesecih letošnjega leta je realizacija znašala 457,2 milij. din ali 27 odst. več kot v enakem obdobju lani, zabeležen napredek pa je bil na Jesenicah 22 odst., na Ravnah 29 odst. in v Štorah 49 odst. Topla sončna klima, zlasti če traja predolgo, pa ne prinaša le dobrote. Obračun polletnega poslovanja to dokazuje.

Ustavitev odlivanja dohodka

Slovenske železarne so v svojem polletnem poslovanju nadaljevale z izboljševanjem prejemkov zaposlenih in s poviševanjem akumulativnosti. S tem so se odtrgale iz liste garjavih podjetij in ostale ne le proizvodno ustvarjalne, temveč postale tudi donosna organizacija združenega dela. Ob tem, da je število zaposlenih, ki je v poprečju znašalo 11.609, proti enakem obdobju lani ostalo skoraj nespremenjeno, je združeno podjetje doseglo 983,3 milij. din eksterne realizacije, kar je 36 odst. več kot v prvih 6 mesecih leta 1970. Kljub temu da so se poprečni osebni dohodki dvignili na 1561 din mesečno ali za 17 odst., je bruto akumulacija, to je amortizacija, povečana za presežek dohodka ali dobiček, bila povišana od 75,1 milij. din na 132,6 milij. din ali za 76 odst. Posamezne železarne so dosegle naslednjo bruto akumulacijo: Jesenice 80,5 milij. din ali 105 odst. več od prvega polletja 1970, Ravne 36,7 milij. din in napredovale za 38 odst. ter Štore 14,8 milij. din ali 59 odst. več kot prvo polletje predhodnega leta. S tem je v strukturi celotnega dohodka bruto akumulacija, ki je osnova jačanja materialnega potenciala tovarn, znašala 12,1 odst., in to v železarnah Jesenice 12,6 odst., Ravne 11,2 odst. in Štore 11,1 odst.

Posebno zanimiv je podatek donosnosti, izražene z dobičkom, povečanim z amortizacijo, ki presega minimalno predpisano stopnjo. Ta je znašala na Jesenicah 48,4 milij. din, na Ravnah 25,7 milij. din in v Štorah 10,8 milij. din, kar za celo združeno podjetje pomeni 85,6 milij. din ali 7,8 odst. celotnega dohodka. Na zaposlenega so se pri takem najrealnejšem prikazu donosnosti iz zadnjega ob ustanovitvi združenega podjetja, na prvo mesto povzpele Jesenice. Ta tovarna je kljub pokrivanju razmejitvenih stroškov iz sušnih let 1967 in 1968 v prvem polletju letošnjega leta akumulirala 8.750 din, a lani celo leto 3100 din na zaposlenega. Na Ravnah je dosežek obraten. Medtem ko jim je lani celo leto donosnost na zaposlenega znašala 7350 din in so bile v celem podjetju na

prvem mestu, so v prvem polletju letos zaostale in dosegle 7050 din. Štore so napredovale od lanskih celoletnih 3180 din na letošnjih polletnih 4650 din.

Nelikvidnost zadržuje porabo sadežev

Kljub spremenjenim odnosom v donosnosti so v akumulativnosti absolutno porastle vse tri tovarne. Slaba stran jasnega vremena pa je v nelikvidnosti celega podjetja in posameznih organizacijah združenega dela.

Naše terjatve pri kupcih so se fantastično dvignile od 428,5 milij. din na začetku na 570,2 milij. din na koncu polletja! Ni je banke v državi, ki bi nas mogla napajati s tako obsežnimi krediti, da bi kompenzirala terjatve in omogočila redno oskrbovanje s potrošnim materialom in tekoče vzdrževanje naprav. V prvem polletju je vezava pri kupcih znašala na Jesenicah 89, na Ravnah 98 in v Štorah 73 dni. Prav v poletni vročini je skupaj z zveznimi stabilizacijskimi ukrepi nastopila taka suša, da so se do kraja izpraznili ne le naši denarni trezorji, temveč tudi skladišča surovin, starega železa in drugega vložka. Pred težko in nerešljivo neznanko se nahaja vodstvo podjetja pri iskanju izhoda iz te zagate. Krediti, ki jih občasno dobivamo in katere upravičeno pričakujemo predvsem sedaj, bodo brez spremenjenih odnosov do kupcev le kratkotrajno podaljševanje naše donosne proizvodne ustvarjalnosti. Ker je prodaja za denar v državi prava čarovnija, je večja preusmeritev na izvoz nujna.

Samoupravni sporazum za področje delitve dohodka in osebnega dohodka, ki bo v kratkem uveljavljen, bo od nas vseh in od posameznih organizacij združenega dela terjal dvoje:

— tako organizacijo in tako produktivnost dela, da bodo z dodatki povečani poprečni kalkulatívni neto osebni dohodki obračunani in izplačani,

— tako rentabilnost in tako donosnost poslovne dejavnosti, da bo zagotovljeno jačanje materialne osnove temeljne organizacije združenega dela ali tovarne.

To naj bi pomenilo red in vzpodbudo v delitvenih odnosih, varnost delavca in stabilnost organizacije združenega dela. Kapital ni kapital, če se ne oplaja, to pa velja v našem tržnem sistemu tudi za naše naložbe. Tega se vsi premalo zavedamo. Potem ko so se povišale cene večjemu delu naših izdelkov, so objektivne ovire v našem podjetju znatno utesnjene, zato bomo ob velikih naporih oba pogoja samoupravnega sporazuma postopoma dosegli.

Zboljšanje razmerij v primarni delitvi, doseženo z mehanizmom o oblikovanju cen jekla in samoupravni sporazumi o delitvi dohodka in osebnega dohodka, je del procesa urejevanja naše družbene ureditve, ustavne spremembe pa zajemajo celoto.

Suverenost ni brezplačna

»Socialistična republika Slovenija je država, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda in na oblasti in samoupravljanju delovnega razreda...« je uvodoma napisano v besedilu osnutka XXV. dopolnila republiške ustave. S temi nekaj besedami je izražena celotna zgodovinska sprememba, ki je nastala ob kristalizaciji jugo-

slovske federativne socialistične ureditve. Slovenija bo po teh ustavnih spremembah suverena državotvorna skupnost z jasno demokratično, samoupravno, socialistično vsebino. Ta opredelitev ne bo značilna le za republiko kot celoto, temveč tudi za druge družbeno politične skupnosti in še posebej za proizvodno poslovne odnose.

Družbeno dogovarjanje in samoupravni sporazumi bodo poleg statutov odslej glavni usmerjevalec medsebojnih odnosov znotraj podjetij in na širšem področju združenega dela. Z ustavo zavarovane pravice temeljne organizacije združenega dela ne bodo zoževale, temveč vzpodbujale povezovanje v raznih oblikah združenega dela, z delitvijo delovnega programa in združenjem sredstev v poslovne enote, da bi tako še hitreje poviševale svoj dohodek.

Spremenjene ustave še daleč ne bodo pomenile le razširitev pravic, temveč s poglobljanjem samoupravljanja tudi več neposredne odgovornosti pri ustvarjanju in razsodni porabi plodov dela. Slovenija in tudi naša proizvodna tvornost vsebuje vse jugoslovske gospodarske slabosti, od deleža v deviznem deficitu, do deleža v nelikvidnosti in pretirani porabi. Nov položaj in čisti računi nas bodo za uveljavljanje državotvornosti prisilili na tako gospodarnost, ki bo upravičevala renome in ob stabilizaciji dala dinamično rast. Povečani izvoz na konvertibilna področja, v kar nas usmerja geografski položaj in sili negativna plačilna bilanca, bo najboljšo sredstvo, ki bo imelo svoj učinek na vsa področja družbenega življenja. To pomeni, da Slovenija ne bo smela biti prizorišče neplodnih razprav, kot so bile v letošnjem poletju na temo demokracije in kdo z njo razpolaga, za katero so končno tudi iniciatorji priznali, da je bila njena največja modrost v prekinutvi, temveč bolj kot do sedaj republika procesa zdravega gospodarstva. Združeno podjetje slovenske železarne bodo v tem procesu morale biti kreativna delovna tvornost.

Naše združeno podjetje se je po dopolnilih ustave znašlo v novi, kvalitetno spremenjeni vsebini, ki bo dalo širšo platformo za še uspešnejšo ekonomsko poslovno povezanost slovenskega železarstva v integralno celovitost. V tem je bil razlog za posluš, ki so ga pokazale družbeno politične organizacije in samoupravni organi na Jesenicah, Ravnah in Štorah, katerih predstavniki so se 6. avgusta zbrali na Jesenicah, da bi se dogovorili o pristopu k prilagojevanju poslovno proizvodnih odnosov v tovarnah in v združenem podjetju z ustavnimi spremembami. Vsi so bili pri tem s politično ekonomskega vidika enotni, da je utrjevanje vezi v združenem podjetju in oblikovanje trdne skupne proizvodne tvorbe interes vseh treh železarn. Kot ena od prvih nalog naj bi bila na podlagi samoupravnega sporazuma poenotena delitev osebnega dohodka v združenem podjetju.

Družbeno politični delavci naših tovarn so prevzeli pobudo in bodo skupaj s strokovnim vodstvom že v času javne razprave na besedilo osnutka republiških ustavnih sprememb na podlagi zvezne ustave izdelali zasnovo vsebinske vloge združenega podjetja kot zveze organizacij združenega dela. To bo ob izvrševanju akcijskih pro-

Odlikovani sindikalni delavci

Na predlog občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem je predsednik SFRJ odlikoval dolgoletne sindikalne delavce z naslednjimi odlikovanji:

- z medaljo dela — Janeza Straha,
- z redom dela s srebrnim vencem — Liziko Gorenšek, Franca Košaka, Milojka Milinkovića in Ivana Šterna,
- z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo — Jožeta Resnika.

OBRAZLOŽITVE

Janez Strah se je rodil 3. junija 1936 v vasi Tihaboj pri Gabrovki na Dolenjskem. Po končanih petih razredih osnovne šole v Gabrovki se je vpisal v gimnazijo v Novem mestu. Leta 1953 se je vpisal na tehniško srednjo šolo v Ljubljani in končal strojni odsek leta 1957. Po končanem šolanju se je zaposlil v železarni Ravne, kjer še danes dela.

Že na tehniški srednji šoli se je aktivno vključil v organizacijo zveze mladine in to svojo aktivnost nadaljeval, ko se je zaposlil v železarni Ravne. Zaradi svoje aktivnosti v organizaciji ZMS je bil že leta 1961 sprejet v ZKS, kmalu nato pa je bil izvoljen za predsednika občinskega komiteja ZMS Ravne na Koroškem. To organizacijo je vodil dve mandatni dobi kot volonter. Nato je bil leta 1964 izvoljen za tajnika tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata železarne Ravne. To funkcijo opravlja še danes.

V času od leta 1958 do danes je bil izvoljen v naslednje organizacije:

- član tovarniškega komiteja ZMS železarne Ravne,
- član občinskega komiteja ZMS Ravne,
- član okrajnega komiteja ZMS Maribor,
- predsednik občinskega komiteja ZMS Ravne — dve mandatni dobi,
- član občinskega komiteja ZKS Ravne,
- upravnik politične šole pri DU Ravne (1965),
- član občinskega sindikalnega sveta Ravne.
- član predsedstva RS Zveze sindikatov Slovenije od leta 1969,
- tajnik tovarniškega odbora sindikata od leta 1964,
- član sveta krajevne skupnosti Ravne,
- član sveta za šolstvo občine Ravne,
- predsednik komisije za skrajšani delovni teden pri občini Ravne,
- predsednik komisije za delitvena razmerja osebnih dohodkov v železarni Ravne.

Poleg omenjenih funkcij je vseskozi sodeloval tudi pri občasnih akcijah, kot na primer: organizacija mladinskih delovnih brigad, volitve v občinske, republiške in zvezne organe ter pri drugih akcijah.

Lizika Gorenšek se je rodila 19. novembra 1927 na Tolstem vrhu pri Ravnah na Koroškem kot hči delavca — borca za se-

verno koroško mejo. Osnovno šolo je začela obiskovati na Ravnah. Leta 1940 se je vpisala v meščansko šolo v Slovenj Gradcu, leta 1949 je končala nižjo partijsko šolo v Mariboru.

Maja 1945 se je zaposlila v železarni Ravne in se takoj aktivno vključila v delovanje družbeno političnih organizacij. Leta 1949 se je zaposlila na okrajnem komiteju ZMS v Slovenj Gradcu, kjer je ostala do leta 1950, ko se je ponovno zaposlila v železarni Ravne, od leta 1959 dalje pa je zaposlena kot administratorica v osnovni organizaciji sindikata železarne Ravne.

V času svoje zaposlitve v železarni Ravne od leta 1945 se je aktivno vključila v delo mladinske organizacije železarne Ravne in je bila v tem času sekretarka komiteja ZMS. Od leta 1949 do 1951 je bila članica okrajnega komiteja ZMS Slovenj Gradec, nato pa je postala organizacijska sekretarka okrajnega komiteja ZMS Slovenj Gradec. V železarni Ravne je kot mladinska funkcionarka veliko sodelovala pri organiziranju prostovoljnih akcij in na splošno pri organizaciji mladine. Zaradi svojega aktivnega dela v organizaciji ZMS železarne Ravne je bila izvoljena za delegata na I. kongres mladine Slovenije. Poleg aktivnega udeleževanja v organizaciji ZMS je bila še članica sekretariata ZKS železarne Ravne, tajnica TVD Partizan Ravne na Koroškem, članica občinskega odbora SZDL Ravne na Koroškem, članica upravnega odbora planinskega društva Ravne na Koroškem in v organizaciji sindikata železarne Ravne.

Njeno sodelovanje v družbeno političnem življenju je prekinila TBC, po prestopu bolezni pa se je zopet aktivno vključila v družbeno politično življenje.

Franca Košak se je rodil 8. novembra 1930 v Ljubljani. Izhaja iz delavske družine. Ker je oče sodeloval kot ilegalec v NOV, so ga leta 1943 zaprli, iz zapore pa se ni več vrnil. Zaradi tega je bil tovariš Košak prisiljen, da se je priložnostno

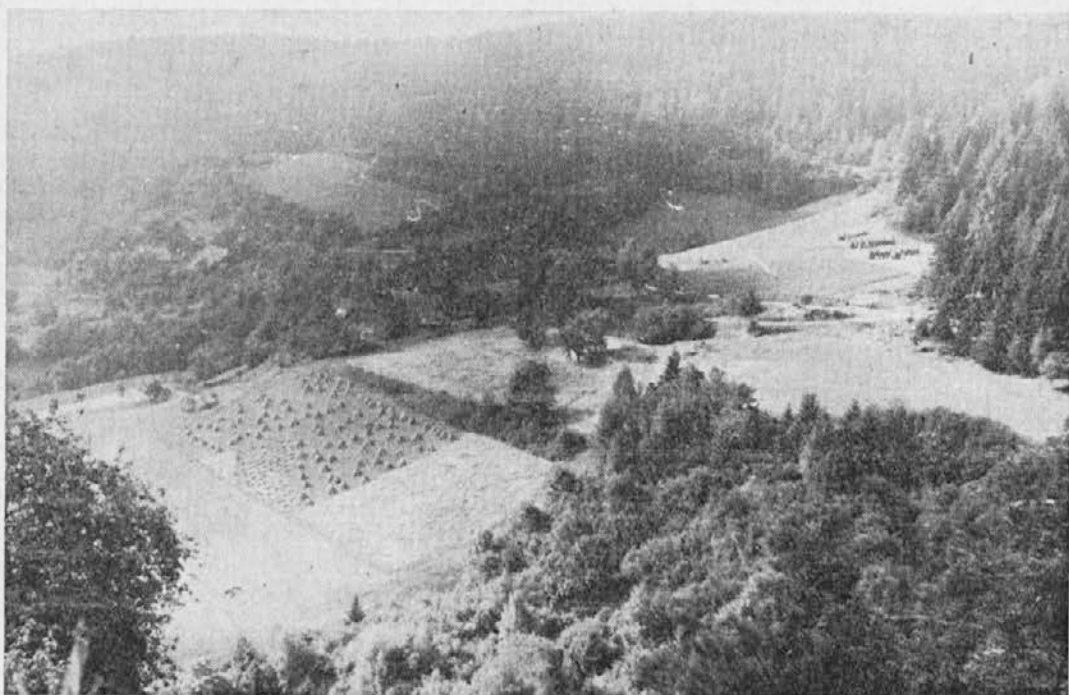
zaposlil, da sta se lahko z materjo vzdrževala. Osnovno šolo, gimnazijo in srednjo tehnično šolo je obiskoval v Ljubljani. Srednjo tehniško šolo metalurške smeri je končal leta 1951. Med šolanjem se je udeležil tudi več mladinskih delovnih akcij. Leta 1951 je odšel na odsluženje vojaškega roka v JLA, v šolo za rezervne oficirje. Po odsluženju vojaškega roka leta 1952 se je zaposlil v železarni Ravne. Leta 1953 je bil kot rezervni oficir vključen v poučevanje mladine predvojaške vzgoje. To delo je opravljal vse do leta 1960. Med tem je bil tudi tajnik rezervnih oficirjev.

Leta 1960 je bil izvoljen v delavski svet železarne Ravne in postal predsednik DS do leta 1962, ko je bil izvoljen v tovarniški odbor sindikata. To funkcijo je opravljal do leta 1964. Istega leta je bil izvoljen v sindikalni podružnici železarne Ravne — livarne za predsednika podružnice. To funkcijo je opravljal vse do leta 1967. Leta 1967 je bil ponovno izvoljen v tovarniški odbor sindikata železarne Ravne, kjer je prevzel funkcijo predsednika tovarniškega odbora sindikatov železarne Ravne. To funkcijo je opravljal vse do 1969 leta. Še istega leta je bil izvoljen v nadzorni odbor tovarniškega odbora sindikata železarne Ravne kot predsednik in še sedaj opravlja to funkcijo.

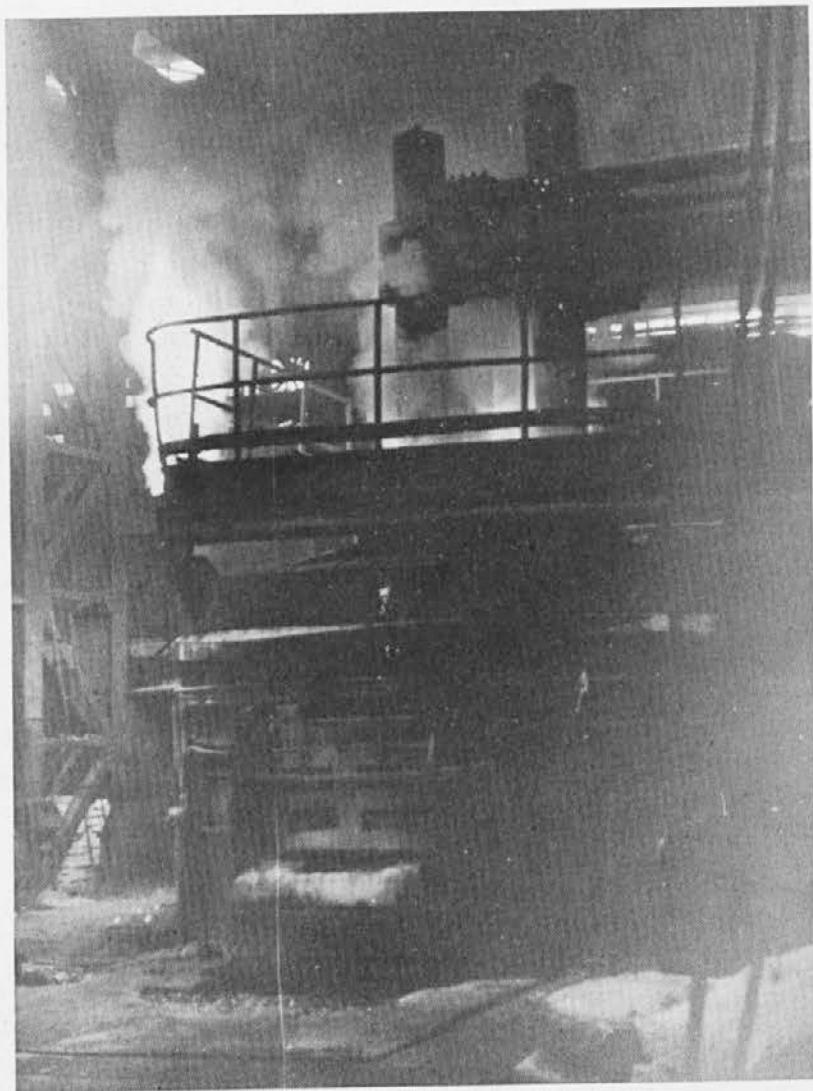
Poleg omenjenih funkcij, ki jih je opravljal v družbeno političnih organizacijah od leta 1960 dalje, je aktivno sodeloval še v naslednjih: bil je predsednik krajevnega odbora rezervnih oficirjev, podpredsednik krajevne skupnosti Ravne na Koroškem, član občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem, član komisije za mednarodna vprašanja pri okrajnem sindikalnem svetu Maribor in član komisije za črno in barvno metalurgijo pri RO sindikata industrije in rudarstva, v kateri je še zdaj.

Milojko Milinković se je rodil 12. septembra 1928 v Opaljeniku, okraj Kraljevo, SR Srbija. Izhaja iz siromašne kmečke družine, v kateri je bilo veliko otrok, zaradi tega je kmalu občutil tegobe srbskega kmeta.

V stari Jugoslaviji je končal osnovno šolo. V času okupacije ni aktivno sodelo-

Snopi korakajo

V stari topilnici

val v NOB, ampak je občasno vršil kurirsko službo. Leta 1946 je sodeloval pri gradnji ceste na Tari planini. Istega leta je sodeloval pri izgradnji mladinske proge Brčko—Banoviči. Pred tem časom pa je bil pet mesecev kurir pri okrožnem komiteju ZKJ v Čačku.

Aprila 1947 je odšel v JLA na odsluženje vojaškega roka. Leta 1948—1949 je bil v Zagrebu v podoficirski šoli. Leta 1950 se je aktiviral in postal aktiven podoficir ter ostal v JLA do leta 1953. Leta 1953 se je demobiliziral in se zaposlil v železarni Ravne. V SKOJ je bil sprejet leta 1946, novembra leta 1948 pa je postal član ZKJ. Leta 1954—1955 je bil v partijski šoli pri CK ZKS v Ljubljani.

Pri proslavi 1. maja 1958 se je na Lovkovičih ponesrečil in postal 60 odst. invalid. Kljub svoji invalidnosti aktivno sodeluje v raznih družbeno političnih organizacijah, saj je bil večkrat član tovarniškega in občinskega komiteja ZKJ.

Takoj ko se je zaposlil v železarni Ravne, je začel aktivno delovati v osnovni organizaciji sindikata. Od leta 1963 je v predsedstvu osnovne organizacije sindikata železarne Ravne. V letu 1970 pa je bil na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta izvoljen v predsedstvo občinskega sveta.

Od leta 1968 je član komunalnega zavoda za socialno zavarovanje na Ravnah — skupščine. Od leta 1969 pa je sodnik-porotnik na okrožnem sodišču v Mariboru. Zelo aktivno dela v raznih svetih in komisijah pri občinski skupščini in krajevnih skupnostih Ravne na Koroškem.

Ivan Stern se je rodil 14. maja 1933 v Mariboru. Izhaja iz obrtniške družine. Oče je bil po poklicu mesar. Osnovno šolo je obiskoval v Mariboru. Leta 1947 se je začel učiti za dimnikarja. Učno dobo je končal leta 1949. Kot dimnikarski pomočnik se je zaposlil leta 1951. Delal je pri več dimnikarskih mojstrih. Leta 1953 do 1955 je bil na odsluženju vojaškega roka v JLA. Takoj po odsluženju vojaškega roka se je ponovno zaposlil v Slovenj Gradcu in začel delovati v takratnem mešanem sindikatu. Leta 1956 je bil izvoljen za predsednika tega sindikata. Leta 1959 je opravil izpit za dimnikarskega mojstra v Mariboru.

Leta 1959 je bil predlagan od okrajne obrtne zbornice Maribor za VD upravnika dimnikarskega podjetja Prevalje in še isto leto se je vključil v sindikalno delo občine Ravne na Koroškem. Septembra leta 1959 je bil sprejet v osnovno organizacijo ZKS Prevalje. Leta 1960 je bil izvoljen za predsednika počitniške skupnosti pri občinskem sindikalnem svetu Ravne na Koroškem. Delo predsednika je opravljal vse do leta 1966. Med tem je bil od občinskega sindikalnega sveta Ravne imenovan v več komisij pri občinski skupščini. Leta 1963 je bil izvoljen za delegata za kongres sindikatov storitvene dejavnosti Jugoslavije. Od leta 1963 do 1967 je bil član republiškega odbora sindikata delavcev storitvene dejavnosti. Od leta 1962 do 1965 je bil predsednik pododbora za obrt pri občini Ravne na Koroškem. Štiri leta je bil tudi član sveta za industrijo in obrt občine Ravne na Koroškem. Leta 1960 je postal član od-

bora sekcije dimnikarjev Slovenije. Leta 1966 je postal predsednik sekcije dimnikarjev za štajersko področje in leta 1968 je bil na skupščini dimnikarjev izvoljen za predsednika sekcije dimnikarjev Slovenije.

Leta 1966 je bil izvoljen v svet za obrt pri gospodarski zbornici Slovenije; to funkcijo opravlja še danes. Leta 1969 je bil izvoljen za člana sveta zvezne gospodarske zbornice. Leta 1968 je bil izvoljen za predsednika komisije za inozemsko sodelovanje dimnikarjev, še istega leta pa je bil izvoljen za delegata v članstvo evropske organizacije dimnikarjev. Leta 1969 je bil izvoljen za predsednika za pripravo evropskega kongresa dimnikarjev, ki bo v Jugoslaviji leta 1972.

Poleg vsega naštetega aktivno in uspešno deluje tudi v drugih družbeno političnih organizacijah.

Jože Resnik se je rodil 5. marca 1917 na mali kmetiji v Gučarici pri Krškem. Oče mu je umrl, ko mu je bilo 7 let. Na majhnem posestvu ni bilo dovolj kruha za številno družino, zato si je moral že kot otrok iskati priložnostnih zaposlitev. Obiskoval je samo osnovno šolo v Krškem, ker za nadaljnje šolanje ni bilo finančnih sredstev. Leta 1938 je bil vpoklican na odsluženje vojaškega roka, kjer je bil vse do kapitulacije stare Jugoslavije. Ko se je vrnil domov, je moral takoj na prisilno delo na Dunaj, kjer je delal v tovarni Siemens. Leta 1943 je zapustil Dunaj in odšel v svoj rojstni kraj. Doma se je takoj povezan z NOB in delal na terenu do leta 1944, ko je aktivno stopil v NOV. Bil je kurir kozjanskega odreda vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je bil komandir narodne zaščite za Bučarce in Sremič. To službo je opravljal vse do leta 1946.

Leta 1946 se je zaposlil pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Ravne kot vodja ekspoziture za železarno Ravne in Gradis Ravne. To delo je opravljal do leta 1950, ko se je zaposlil v železarni Ravne. V železarni Ravne dela kot vodja materialnega knjigovodstva. V tem času je opravil več tečajev in dokončal srednjo ekonomsko šolo.

V sindikatih je začel delovati že leta 1946, najprej kot sindikalni poverjenik, nato pa kot blagajnik. Leta 1950, ko se je zaposlil v železarni Ravne, je njegovo delo v sindikatih postalo še bolj aktivno, saj je neprekinjeno do danes opravljal različne funkcije, od blagajnika, tajnika in predsednika sindikalne podružnice v železarni Ravne. Poleg funkcij, ki jih je opravljal v sindikalni podružnici, tudi redno deluje v tovarniškem odboru sindikata. Zelo aktiven je tudi v drugih družbeno političnih organizacijah in samoupravnih organih železarne Ravne. Bil je sekretar osnovne organizacije ZKJ za upravo železarne Ravne, blagajnik občinskega odbora ZB NOV, član mestnega odbora SZDL Ravne na Koroškem, član občinskega odbora rdečega križa Ravne na Koroškem, član združenj knjigovodij Slovenije in član delavskega sveta Ravne in drugih samoupravnih organov.

Delo v sindikatih mu je življenjskega pomena, ker lahko pomaga delovnemu človeku, ko to pomoč najbolj potrebuje in da sodeluje pri utrjevanju in razvijanju delavskega samoupravljanja.

Z zasedanja delavskega sveta

Dnevni red zadnjega zasedanja delavskega sveta je bil precej obširen, temu primerna pa sta bila tudi razprava in čas zasedanja. Najprej so bili člani seznanjeni s podatki o pregledu zaključnega računa, s katerih je posebej obširno razpravljalo poslovni odbor, nato pa je sledilo poročilo o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta. Povedano je bilo, da smo obseg skupne proizvodnje proti letnemu načrtu prekoračili za 0,1 odst., proti enakemu obdobju lanskega leta pa preseglji za 12,5 odst. Obseg skupne proizvodnje sta največ prekoračili topilnica in valjarna. Ustrezno skupni smo dosegali tudi blagovno proizvodnjo. Ta je bila ob primerjavi z letnim načrtom presežena za 0,3 odst., v primerjavi z lanskim letom pa presežena za 20,3 odst. Večji porast beležimo pri realizaciji, saj smo jo proti letnemu načrtu prekoračili za 11,7 odst., proti enakemu obdobju lani pa za 45,6 odst. Treba pa je povedati, da je porast realizacije v glavnem odraz višjih proizvodnih stroškov in višjih cen izdelkov črne metalurgije. Produktivnost dela, merjena na količino in zaposlenega, se je pri skupni proizvodnji povečala za 7,8 odst., pri blagovni pa za 21,3 odst., proti lani pa pri skupni za 5,3 odst., pri blagovni pa za 18,9 odst. Produktivnost, merjena v vrednostnih pokazateljih, prav zaradi višjih cen izdelkov črne metalurgije letos ni v celoti primerljiva. Če so doseženi rezultati na področju skupne in blagovne proizvodnje zadovoljivi, pa so povsem nezadovoljivi podatki, kar zadeva naš izvoz. V prvi polovici letošnjega leta beležimo močan padec izvoza naših izdelkov. Izvozili smo precej manj, kot smo predvideli z letnim planom, pa tudi manj, kot je izvoz znašal v istem obdobju lanskega leta. Vzroke je verjetno treba iskati v težjih pogojih prodaje na inozemskem trgu in v velikih potrebah domačega tržišča. Nižji izvoz pa nam povzroča tudi težave na področju pomanjkanja obratnih sredstev. Ker je izvoz manjši, dobimo manj kreditov za obratna sredstva, kar nam povzroča še dodatne težave pri naši že kronični nelikvidnosti. Posledica nelikvidnosti je tudi medsebojna zadolženost in nam kupci dolgujejo že prek 195 milijonov din. Ker nam drugi ne plačajo, tudi mi ne moremo plačevati svojih obveznosti dobaviteljem. Naše obveznosti so se precej povečale in znašajo ob koncu 1. polletja nad 65 milijonov din. Poprečni OD so v 1. polletju na zaposlenega in mesec znašali brez regresa 1.570,49 din, z regresom pa 1.586,26 din in so se proti lanskemu letu, računajoč obe postavki, povečali za 21,1 odst. oziroma z regresom za 20,9 odst. Kot je realizacija odraz višjih cen za naše proizvode in tržišča na sploh, tako so tudi OD delno odraz tega stanja. Politika delitve OD mora temeljiti na produktivnosti in uspešnem delu. hkrati pa mora upoštevati dejansko nastale življenjske stroške in inflacijske pojave na tržišču. Osnovne značilnosti v 1. polletju so bile visok porast proizvodnih stroškov kot posledica višjih cen reprodukcijskega materiala in energije in splošno znane jugoslovanske tržne razmere. Nesorazmerno visok porast realizacije, ki je v večjem

delu odraz povišanja cen proizvodov črne metalurgije in le v manjšem pogojen z boljšim izkoriščanjem naših proizvodnih kapacitet. Splošna nelikvidnost in slabo izpolnjevanje planskih obveznosti predvsem kar zadeva izvoz, nam dodatno še otežkoča stanje v stalnem pomanjkanju obratnih sredstev.

Razprava je ponovno opozorila na problematiko in kritično stanje, ki nastopa z oskrbo starega železa, opozorila pa tudi na neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti. Kar zadeva visoko stanje dolžnikov in selekcijo, ki bi jo bilo potrebno vršiti, pa je bilo rečeno, da ob sprejemanju naročil nikoli ne rečemo, da naročila od kupca, ki je naš redni plačnik, ne bomo prevzeli; nasprotno naročilo vzamemo, pogodbenih obveznosti pa potem ne izpolnjujemo v redu.

Pri spremembah na osnovnih sredstvih, ki so vsebovale tudi predlog za nabavo odpraševalne naprave, so člani želeli pojasniti, če je odločitev dobro preštudirana oziroma če bo naprava dejansko tudi funkcionirala in služila svojemu namenu. Pojasnjeno je bilo, da naj bi se naprava nabavila v Italiji. Dobavitelj zagotavlja 98-odstotno funkcionalnost z dodatno obveznostjo, da so, če zadeva ne bo delovala, pripravljene povrniti stroške.

O predlogu za kontinuirani popis zaloga materiala razreda 3, sprememb podpisnih pooblaščenec in podpisnih pooblastil ni bilo posebne razprave. Nekoliko daljša je bila razprava o predlogu disciplinske komisije, da naj bi se zaradi kršitve delovnih dolžnosti izključilo iz železarne Draga Vrstovška in Ivana Užnika.

V utemeljitvi predloga za spremembo pogodbe o kolektivnem nezgodnem zavarovanju in povišanju zavarovalne premije je bilo rečeno, da ob upoštevanju po-

rasta življenjskih stroškov realna vrednost sedanje zavarovalnine ne ustreza več svojemu namenu. S povišanjem mesečne zavarovalne premije bi se povišala tudi odškodnina za primere nezgode s smrtnim izidom in primere nezgode s posledico trajne invalidnosti. Tudi na predlog za odobritev bonifikacije poljski tvrdki Centrozap je bilo nekaj kritičnih pripomb. Gre za to, da moramo navedeni tvrdki plačati zamudne obresti za nepravočasno dobavljeno količino naših izdelkov. Čas dobave pa smo kasnili od najmanj 19 pa celo do 340 dni. Kot za druge primere in kršitve delovnih dolžnosti bi po mnenju nekaterih članov tudi za take primere v tovarni morali poiskati krivce in primerno ukrepati. Tudi predlog, da se naša tovarna vključi v članstvo poslovnega združenja Mašino-Union v Beogradu, ni bil sprejet brez pripomb.

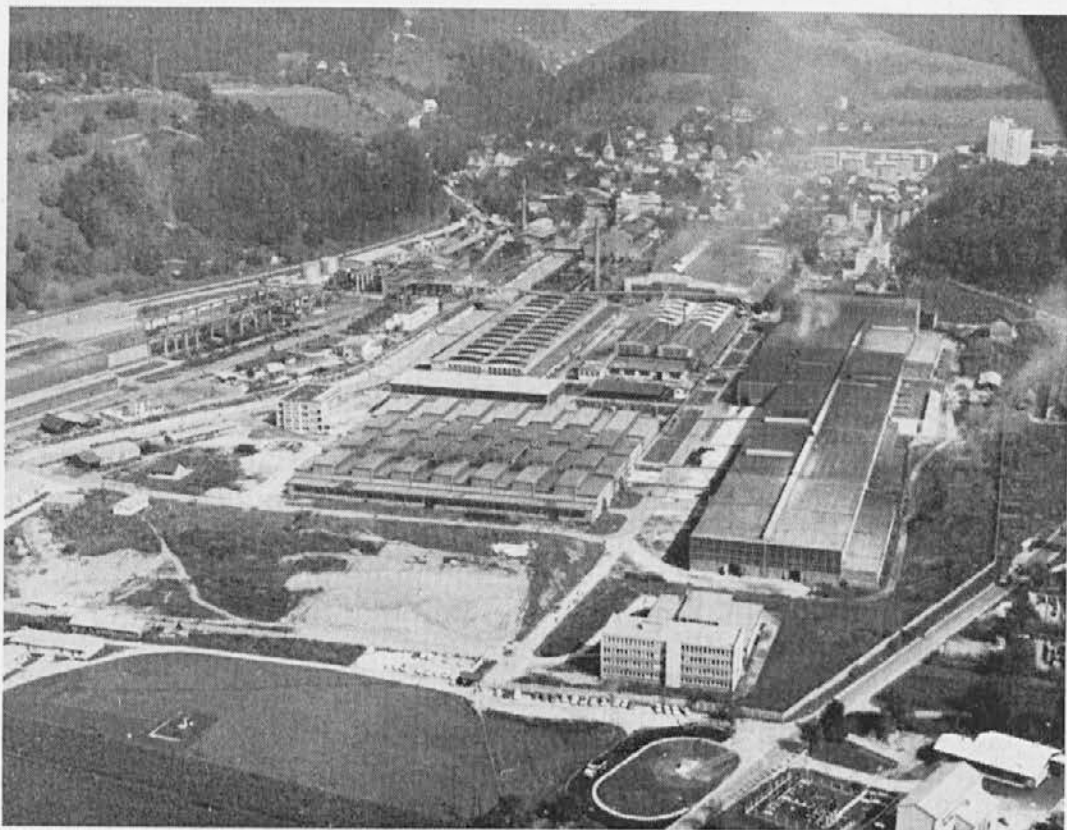
Na podlagi materiala, ki je bil predmet obravnave, posredovanih predlogov ter v razpravi izraženih mnenj in stališč je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Vzame se na znanje in potrdi poročilo o poslovanju v 1. polletju letošnjega leta.

2. Odobrijo se predlagane spremembe na osnovnih sredstvih tovarne, sprememba posameznih postavk letošnjega načrta amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev in nabava odpraševalne naprave.

3. Odobri se, da naša železarna pri Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino najame dolgoročni kredit v znesku 3,097,000 dinarjev. Kredit se najame za dobo 25 let s 4-odst. obrestno mero. Prva anuiteta zapade 15. marca 1974.

4. Odobri se, da tovarna pri Ljubljanski banki, podružnici Slov. Gradec najame dolgoročni kredit v znesku 12,028.000 din in 2,568.000 din. Oba kredita se najmeta za dobo petindvajset let. Prvi obrok odplačila v obeh primerih zapade 15. marca 1974.

Pa še ni vsega na sliki

4. Odobri se rezultat kontinuiranega popisa materiala razreda 3 v 1., 2. in 3. turnusu letošnjega leta in dovoli

— v 1. turnusu knjiženje viškov v znesku 3.962,58 din v dobro izrednim dohodkom in manjkov v znesku 1.416 din v breme izrednim stroškom,

— v 2. turnusu knjiženje viškov v znesku 802,23 din v dobro izrednim dohodkom in manjkov v znesku 795,09 din v breme izrednim stroškom,

— v 3. turnusu knjiženje viškov v znesku 236,84 din v dobro izrednim dohodkom in manjkov v znesku 56,29 din v breme izrednim stroškom.

5. Z novo organizacijo kadrovske splošnega sektorja se je menjala organizacija dosedanjega splošnega sektorja. S tem v zvezi so nastale spremembe tudi pri podpisnih pooblaščenih in obsegu podpisnih pooblastil. Na novo se kot podpisna pooblaščenca vpišeta Adolf Cigler, dipl. pravnik, direktor sektorja za kadre in splošne zadeve, in Filip Rožanc, vodja oddelka za oblikovanje osebnih dohodkov, ter menja obseg podpisnih pooblastil dosedanjega podpisnega pooblaščenca Jožeta Homana.

6. Odkloni se predlog disciplinske komisije, da naj se zaradi kršitve delovnih dolžnosti izključita iz železarne Drago Vrstošek in Ivan Lužnik.

Ob upoštevanju težine kršitve delovnih dolžnosti in določil čl. 84 pravilnika o od-

govornosti delavcev na delu v naši tovarni se Dragu Vrstošku in Ivanu Lužniku izreče vzgojni ukrepi — zadnji javni opomin.

7. Odobri se, da se sedanja pogodba z zavarovalnico Sava v Ljubljani o kolektivnem nezgodnem zavarovanju dopolni in poveča mesečni prispevek na zaposlenega od sedanjih 4,00 na 8,00 din. Nova pogodba se sklene za dobo 5 let z veljavnostjo od 1. avgusta 1971 dalje.

8. V smislu predpisov o deviznem poslovanju se

— zahodnonemški tvrdki SM Stahl Metall prizna bonifikacija v znesku 4.425,51 DM. Znesek predstavlja 1 odst. provizije na račun prenosa akreditiva na našo železarno,

— poljski tvrdki Centrozap Katowice se prizna bonifikacija v znesku 5.189,94 obrač. dolarjev. Bonifikacija se nanaša na plačilo zamudnih obresti za nepravočasno dobavljeni material.

9. Odobri se, da se naša železarna vključi v članstvo združenja Mašino-Union v Beogradu. Letna članarina znaša 40.000 din. Razen članarine mora naša tovarna temu združenju v obliki kredita letos na račun osnovnih sredstev prispevati 10.000 din in na račun obratnih sredstev 10.000 din. Navedene obveznosti veljajo za vse članice združenja.

-et

so to vedeli že pred 50 leti. Manj smešna je ugotovitev, da je bazen v DTK premajhen in predrag za vse kopanja željne Ravenčane. Ni mišljeno hudobno, čeprav se morda sliši tako, da mnogo Ravenčanov letos ni bilo na morju, tu pa bi se kopali. Prav tako niso bili vsi otroci, željni sonca in vode, v koloniji v Karigadoru.

Ne demagogija, le logika pravi, da je torej »ne-kopanje ne-zdravo« in naprej ta logika pravi, da je za tako preprečitev kopanja kriv tisti, ki za kopališče odgovarja. Od septembra 1970 do maja 1971 je pač bilo časa dovolj za razprave o tem, čigavo je kopališče, koliko stane vzdrževanje in kje dobiti denar zanj. Od takrat naprej je bila taka diskusija abotna.

Je pa npr. zdaj čas za pogovor o pluzenju mestnih ulic pozimi, o pravočasni organizaciji zadostnega števila strojev; zdaj, ne za božič in svete tri kralje.

Druga stvar so otroška igrišča. Kakšnega centralnega za vse mesto seveda nimamo, nimamo pa tudi nič kvalitetnega, kar bi bilo dislocirano po naseljih. Imamo pa npr. že vse poletje prazne peskovnike v gramoznicah. Okoli blokov je seveda pesek vse prej kot primeren za igro.

Velenjčani imajo to imenitno urejeno. Ne samo da je dovolj različnih naprav (naša fantazija se začne in neha pri gugalnicah in primitivnem vrtljaku), tudi za nadzor na igrišču je poskrbljeno. Kaj nam manjka: denarja, domiselnosti, dobre volje ali vsega po vrsti?

Pa pojdemo dalje.

Ne samo da pionirske knjižnice s čitalnico v kraju nimamo, nimamo niti norvice, da bi se kaj takega načrtovalo, pripravljalo, da bi kdo prikazal potrebo, potem pa izračunal, koliko taka stvar stane. Pa saj ravenska osnovna šola še lastne telovadnice nima; kot da bo lahko DTK na vekomaj služil šolski telovadbi, vrhunskim športnikom in še rekreaciji.

Toda takšno nadaljnje paberkovanje izgubi v takem kontekstu svoj smisel, ker ne zadeva več krajevne skupnosti in »Uslug«, ampak ves »kraj«, kot znamo tako lepo reči — ker kraj ni nihče in torej nihče ni kriv, če smo po tem, koliko kdo zasebno lahko uredi, da se on in družina lahko kopajo v Avstriji ali v Velenju, koliko kdo svoje otroke vozi pač tja, kjer igrišča so, koliko kdo svojemu otroku sam nakupi knjižnico in športne rekvizite — tako prekleto brezbrizni do počutja tistih, ki si tega ne morejo privoščiti, pa so torej odvisni od kraja, od »teh naših železarskih Raven«, kakor jih tudi znamo imenovati.

Kulturna in telesno kulturna skupnost bosta torej imeli kaj presevati in delati. Kam pa z vprašanji, ki ne spadajo ne pod eno ne pod drugo streho, bo najbrž ostalo odprto, ne ve se kako dolgo.

M. K.

SKRB ZA LJUDI

Na Ravnah se znamo »na nož« pogovarjati o kulturi in športu, torej o dveh važnih, a ne najvažnejših sestavinah življenja, radi pa mrknemo (kulturniki in športniki), kadar gre za čisto preproste, same po sebi razumljive stvari, kakor so npr. potreba po kopanju poletni in potreba otrok po igri.

Skoraj do konca poletja smo živeli v prepričanju, da je ravensko letno kopališče zaprto zaradi spora na relaciji krajevna skupnost — »Uslug« (saj tako se menda

reče mestni komunalni), potem pa izvedeli, da bi bilo pravzaprav potrebno popravila. Seveda je bilo za kaj takega že krepko pozno in ostajamo pač pri dejstvu, da je bilo letos naše kopališče zaprto in da je to dejstvo žalostno spričevalo za tiste, ki zanj odgovarjajo, pa tudi za krajane, ki imamo zdaj že ne vem koliko možnosti za samoupravno reševanje problemov, pa nismo izkoristili nobene od njih.

Nekam pavlihovski se zdi človek sam sebi, če napiše: »kopanje je zdravo«, ker

Mala ravenska folklor 25. maja

Foto: M. Kotnik

ZA DOBRO VOLJO

Zaroka

»Oče, kaj je zaroka?«

»To je isto, kot če dobiš za božič kolo, voziti pa se lahko začneš z njim šele za veliko noč.«

»Hm,« je rekel sin, »ampak malo zvonim pa lahko že prej?«

Predlog tez za III. kongres sindikata rudarskih in industrijskih delavcev Jugoslavije

Tretji kongres sindikata rudarskih in industrijskih delavcev Jugoslavije bo februarja 1972. leta. Izhajajoč iz resolucije II. kongresa samoupravljalcev in iz sprememb v političnem sistemu, predlagamo, naj bi kongres obdelal naslednje teme:

— materialni in družbeni položaj delovnega človega v združenem delu,
— organizacija in metoda dela sindikata ter mednarodno sodelovanje.

S temi temami, ki jih razgrinjamo v obliki tez, začnemo javno razpravo o vsebini kongresa in o njegovih temeljnih dokumentih. Pripominjamo, da bo trajala razprava o tezah do konca septembra, o dokumentih, ki bodo nastali iz tez, pa se bodo lahko člani izjasnjevali vse do pričetka samega kongresa; s tem pa bo dana možnost, da članstvo določi vsebino tega pomembnega shoda industrijskih in rudarskih delavcev.

MATERIALNI IN DRUŽBENI POLOŽAJ DELAVCA V ZDRUŽENEM DELU

I. Politika osebnih dohodkov

1. Nadaljnji razvoj samoupravljanja in organiziranja združenega dela sta neposredno odvisna od njune materialne osnove — od višine dohodka, ki ostaja organizacijam združenega dela po izločitvi sredstev za družbeno-politične skupnosti. Da bi povečali sedanjo raven dohodkov, s katerim samostojno razpolagajo organizacije združenega dela — in da bi s tem povečali materialno osnovo samoupravljanja, morajo družbeno-politične skupnosti na vseh nivojih nujno zmanjšati zahteve po sredstvih iz dohodka; sistem izdvajanja teh sredstev moramo poenostaviti in urediti tako, da bo osnovano na realiziranem dohodku osnovne organizacije združenega dela.

2. Trenutni družbeno ekonomski položaj delovnih ljudi ni zadovoljiv, ker delavci v veliki večini primerov ne odločajo sami o pridobivanju in o razdelitvi dohodka. Neposredno odločanje delavcev se običajno zoži na postranska — in ne toliko bistvena vprašanja osnovne organizacije združenega dela. Nujno moramo spremeniti vlogo in družbeni položaj delavcev, tako da bodo ti neposredno odločali v družbi in v organizacijah združenega dela o pridobivanju in razdelitvi dohodka ter o drugih vprašanjih, za katera so zainteresirani.

3. Neopravičljive razlike v življenjski ravni delavcev temeljijo na neenakopravnih pogojih pridobivanja in delitve dohodka v gospodarstvu in negospodarskih organizacijah — ter tudi v posameznih vejah in grupah rudarstva ter industrije. Zato je potrebno uveljaviti enakopravne pogoje za pridobivanje dohodka v vseh gospodarskih in negospodarskih dejavnostih, posebno še v posameznih vejah in grupacijah rudarstva ter industrije, kjer moramo vzpostaviti medsebojno odvisnost proizvodne in prometne sfere in onemogočiti neopravičljivo odtujevanje ter prelivanje dohodka.

4. Sedanja višina osebnih dohodkov — a posebno najnižji osebni dohodki delavcev v industriji in rudarstvu, nas silijo, da osnujemo politiko osebnih dohodkov na naslednjih načelih:

— zagotoviti realiziranje načela o delitvi po delu,

— onemogočiti neopravičljive socialne razlike,

— uveljaviti stališče, da je nevzdržna proizvodnja, ki ne more doseči dogovorjenih najnižjih osebnih dohodkov delavcev,

— jasno odrediti, s kakšnim trendom se bodo v določenem obdobju povečevali osebni dohodki delavcev,

— z družbenimi dogovori naj se določi količina blaga in storitev, na podlagi katerih bi uredili minimalno višino osebnih dohodkov,

— urediti, da bodo minimalni osebni dohodki sledili gibanju cen — tj. življenjske stroške, in da tako postanejo dinamična kategorija,

— razpone osebnih dohodkov v osnovnih organizacijah združenega dela je treba določiti prek samoupravnih dogovorov,

— določeni najnižji osebni dohodki in samoupravno urejeni razponi osebnih dohodkov so osnovni kriteriji za namensko razdelitev dohodka organizacij združenega dela,

— samoupravno dogovorjene politike osebnih dohodkov ne morejo ogroziti izdvajanja za družbeno-politične skupnosti. V tem smislu je potrebno, da delovne organizacije vplačujejo zakonske obveznosti samo do planirane višine. Tako bi se izognili vračanju viškov iz skladov — nazaj delovnim organizacijam.

Na kongresu si bomo prizadevali, da bo imelo izplačilo osebnih dohodkov prednost pred vsemi drugimi izplačili, kakor je tudi formulirano v ustavi.

II. Družbeno uveljavljanje delavcev v združenem delu

1. Družbeno uveljavljanje delavcev v združenem delu se uresničuje v osnovni organizaciji združenega dela (delovni enoti) kot temeljni obliki združevanja in strukturiranja vseh ostalih združenj. Menimo, da je prva naloga konstituiranje osnovnih organizacij združenega dela, v katerih naj bi delavci neposredno odločali o vseh vprašanjih svojega družbenega in materialnega položaja.

2. Uresničevanje interesov delovnih ljudi ne poteka le v osnovnih organizacijah združenega dela, ampak tudi na drugih ravneh združevanja. To predpostavlja v prvi vrsti strukturiranje delovnih organizacij kot asociacij osnovnih organizacij združenega dela. Ker pride do realizacije interesov delovnih ljudi tudi v drugih oblikah združenega dela (poslovna združenja, grupacije, razne oblike integracij in podobno) kot tudi v družbeno političnih skupnostih (komune, področja, pokrajine, republike in federacije), je nujno, da so tudi tu zastopani materialni, družbeni in razredni interesi združenih proizvajalcev prek neposredno izvoljenih predstavnikov iz osnovnih organizacij združenega dela. V procesu konstituiranja in strukturiranja osnovnih organizacij združenega dela in njihovih združenj je nujno potrebno, da zagotovimo družbeno afirmacijo delavcev v združenem delu.

3. Da bi bilo uveljavljanje delavcev v združenem delu popolnejše, je nujno potrebno, da poteka pridobivanje in razdeljevanje dohodka v vseh osnovnih organizacijah združenega dela, ker le tako nastajajo razmere, ki omogočajo, da delavec neposredno odloča in bolje gospodari.

EKONOMSKA IN SOCIALNA ZAŠČITA DELAVCA

1. Ekonomska in socialna zaščita delavca mora biti komponenta vseh projekcij družbenega in ekonomskega razvoja, zasnovana pa mora biti na naslednjih načelih:

Kozuvova kašta

Stopnice

— odstranitev vsakršne možnosti, da bi prišlo do neenakosti v uresničevanju pravice do dela in zaposlitve; upreti se je treba diskriminaciji pri zaposlovanju na vsem ozemlju SFRJ;

— odločno se je treba upreti vsakemu poskusu, da bi odpustili delavca kot višek ob novi tehnologiji. Zaradi tega je potrebno, da hitreje napreduje prekvalificiranje, zaposlovanje na drugih delovnih mestih, ustvarjanje solidarnostnih skladov na samoupravnih temeljih, vlaganja v nova delovna mesta, ažurno upokojevanje tistih, ki so izpolnili za to določene pogoje;

— da s tekočimi ukrepi ekonomske politike postopoma zmanjšamo zaposlovanje v tujini, ustvarimo ugodne razmere za zaposlovanje tistih, ki se iz tujine vrnejo, in da jim priznamo kvalifikacije, ki so jih tam dosegli;

— da omogočimo zaposlitev tistim, ki so brez dela, posebno mladim, ki so končali strokovne šole in si pridobili kvalifikacijo; hkrati pa da odpravljamo neopravičeno in prekomerno honorarno delo;

— da izboljšamo tehnično opremljenost dela, humaniziramo delo tudi s hitrejšim klasificiranjem delovnih mest, na katerih bi imeli delavci pravico do benificirane delovne dobe — in da si odločno prizadevamo izboljšati pogoje dela;

— stanovanjsko gradnjo je treba načrtovati s posebnim poudarkom na določanju principov financiranja gradnje, uvajanja ekonomskih in diferenciranih stanarin itd.

Na koncu bomo vztrajali pri takšni socialni zaščiti delavcev, ki bo odpravila neupravičene razlike in ekscese; istočasno pa bomo podprli tiste razlike, ki izhajajo iz rezultatov dela. V zvezi s tem se bo aktivnost v glavnem osredotočila na odpravljanje vzrokov določenega stanja, ne pa samo na saniranje posledic.

DRUŽBENI PLAN IN GOSPODARSKI SISTEM

1. Pri izdelavi in sprejemanju družbenih načrtov moramo izhajati iz nadaljnega

razvoja standarda delavcev in razvoja samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov kot osnovnih ciljev vsakega načrtovanja. Tako ustvarjamo razmere, v katerih bo delovni človek v združenem delu postal nosilec sredstev in odločanja v procesu družbene reprodukcije. Pri tem je posebno pomembno, da uresničimo dinamičen in uravnotežen gospodarski razvoj, stabilizacijo tržišča in stabilnost vseh družbeno-ekonomskih odnosov. Zato si moramo nujno prizadevati za konkretizacijo sprejetih ciljev nadaljnega razvoja, ob tem pa moramo odločno krepiti vlogo ter odgovornost združenih proizvajalcev. Posebno pomembna je aktivnost pri izdelavi dolgoročne razvojne koncepcije industrije in rudarstva.

2. Vpliv gospodarskega sistema in posameznih ukrepov ekonomske politike na poslovanje in razvoj industrije ter rudarstva je v dosedanjem obdobju vseskozi zelo neugoden, ker ni dovolj upošteval standarda delavcev. Čeprav smo sprejeli mnogo pripomb na račun izpopolnitve posameznih elementov gospodarskega sistema, je nujno, da v nadaljnji obdelavi sistema ter v konkretizaciji načel družbeno-ekonomske politike posebno vztrajamo:

— pri takšnem davčnem sistemu, ki bo omogočal samoupravno združenemu delu, da sprejema odločitve o izločitvi dela dohodka za zadovoljevanje skupnih potreb, bolj izenačene pogoje gospodarjenja in realizacije sprejetih smeri v razvoju posameznih dejavnosti;

— pri svobodnejšem delovanju tržišča s pomočjo dogovorjenega oblikovanja cen med proizvajalci in porabniki — in s tem pri vzpostavljanju realnejših odnosov med cenami;

— pri enakopravnih pogojih v zunanjetrgovinski menjavi, pri čemer naj bi z deviznimi sredstvi razpolagali predvsem tisti, ki jih ustvarjajo — istočasno pa je potrebno povečati izvoz in zmanjšati uvoz;

— pri takšni organizaciji bančnega in kreditnega sistema, pri kateri se bo Narodna banka ukvarjala z emisijskimi posli, vse ostale banke združenega gospodarstva pa naj bi nosile skupen rizik pri plašmaju skupnih sredstev.

Vse te spremembe v sistemu bi morale zagotoviti enakopravni tretman osebne porabe z drugimi oblikami porabe.

SAMOUPRAVNO IN DRUŽBENO DOGOVARJANJE

Odločna orientacija na neposredno odločanje delavcev zahteva, da se v bodočem obdobju mnogo bolj kot do sedaj afirmirajo in v praksi uresničijo družbeni dogovori: o politiki dohodka, o strukturiranju organizacij združenega dela in njihovih asociacij, o gospodarski in socialni zaščiti delavca, planiranju in gospodarskem sistemu kot tudi o drugih vprašanjih. Tako se bodo samoupravni dogovori kot metoda dela vse bolj uveljavljali in hkrati izločevali administrativni načini reševanja družbenih problemov.

Večje uveljavljanje samoupravnih dogovorov pa hkrati pomeni nov družbeni odnos, ker afirmira proizvajalce kot glavne faktorje pri sprejemanju odločitev. Glede na to, da so v samoupravnem in druž-

benem dogovarjanju doseženi začetni rezultati, ter da je njihovo uresničevanje prvorazredna naloga, bo III. kongres sindikata posvetil tem vprašanjem posebno pozornost, hkrati pa si bo močno prizadeval, da določi naloge članstva pri razvijanju teh novih družbenih odnosov — z namero, da postanejo samoupravni družbeni dogovori v naslednjem obdobju prevladujoča oblika odnosov in prevladujoč način reševanja družbeno-ekonomskih in političnih problemov. V tem smislu morajo biti obstoječe oblike združevanja, kot so poslovna združenja, skupnosti in druge oblike povezovanja, vse bolj izraz interesov združenih proizvajalcev (ne samo določenih struktur) — spreminjajoč se tako v širše samoupravne asociacije združenega dela.

IZGRADITEV UČINKOVITE ORGANIZACIJE IN METOD DELA SINDIKATA

Člani tega sindikata so že imeli priložnost braniti in odbraniti svojo pravico do združevanja v sindikat, ker so tisti, ki jim ne ustrežata moč in enotna akcija delavskega razreda, postavljali lažne dileme — ali je sindikat v samoupravni družbi potreben ali ne. Hkrati so delavci ob ohranitvi pravice do združevanja v sindikat tudi kritično ocenili njegovo dotedanje delo in zahtevali, naj bo to borbena, dosledna, enotna ter učinkovita organizacija; tak sindikat, ki bo sposoben prispevati k boju za dosledno uresničevanje gospodarske in družbene reforme; za nenehno izboljševanje osebnega in družbenega standarda delovnih ljudi — in ki bo zaščitil njihove samoupravne ter delovne pravice.

Drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije je naložil družbenopolitičnim organizacijam čisto določene naloge. Izhajajoč iz teh nalog, si bo sindikat v naslednjem obdobju prizadeval:

— za dominantni položaj delavskega razreda in delovnih ljudi v združenem delu;

— za nadaljnje sproščanje interesov in iniciative delovnih ljudi;

— za vzpodbujanje procesov samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja ter za demokratičen in socialističen karakter teh dogovorov;

— za učinkovito delovanje samoupravljanja in političnega sistema;

— za jasno določanje medsebojnih odnosov, postopkov in oblik vključevanja delovnih ljudi ter državljanov v proces sprejemanja odločitev o temeljnih pogojih življenja in dela, kot tudi za opravljanje družbenih poslov;

— za pravočasno in popolno informiranje, ki ga razumemo kot sestavni del samoupravnega odločanja;

— za tako organizacijo, metodo in vsebino dela, ki bo omogočila, da postane sindikat integracijski faktor interesov in težen delavskega razreda Jugoslavije.

Razumljivo je, da lahko sindikat uresniči te naloge le, če se bo mogel hitreje transformirati in usposobiti v organizacijskem ter idejnem smislu. Samo tako se bo uveljavil in potrdil kot notranja gibalna sila pri razvoju našega samoupravnega družbeno-političnega sistema — kot dejavnik pri reševanju družbenih protislovij in pri

uresničevanju enotnosti. Notranja organizacija sindikata rudarskih in industrijskih delavcev bi morala biti adekvatna cilju njegove družbene akcije pri izgrajevanju samoorganiziranega gospodarstva in družbe kot integralnega sistema samoupravnih odnosov. Tako torej je potrebna tako organizirana izgradnja, ki bo omogočala celovito uveljavljanje delovnega človeka, organiziranega v razne oblike samoupravnih organizacij združenega dela v tem smislu, da je on odločilen nosilec družbenih in gospodarskih odnosov. Iz tega izhaja potreba, da usmerimo nadaljnjo organizacijo sindikata rudarskih ter industrijskih delavcev v smeri:

— izgrajevanja sindikata, ki bo čvrsto povezan z delavci in bo izražal njihove vsakodnevne in dolgoročne interese;

— večanja moči in akcijske sposobnosti sindikata, da bo tako ustvarjal in živ v bazi;

— razvijanja vloge sindikata v družbenem in samoupravnem dogovarjanju kot neodtujljivem delu proizvodnih in samoupravnih odnosov;

— takšnega konstituiranja in prilagajanja sindikata, ki bo spremljalo strukturiranje združenega dela in bo pospeševalo njegov razvoj;

— krepitve funkcije sindikata kot pomembnega faktorja v boju za enotnost, solidarnost in odločujočo vlogo delavskega razreda in združenega dela.

Iz vloge in nalog sindikata izhaja tudi potreba, da definiramo temeljne principe organiziranja kvalitetno novih odnosov — tako znotraj sindikata na relaciji: član sindikata—organizacija—sindikalni forumi in narobe, kakor tudi na relaciji: sindikat—zveza sindikatov ter druge organizacije in samoupravne institucije. Kadrovska politika in materialna osnova dela predstavljata v strukturi sindikalnega organiziranja sestavne in bistvene elemente organizacije in politike za prihodnje obdobje.

SINDIKAT NA RAVNI FEDERACIJE

1. Pri organiziranju sindikata na ravni federacije moramo izhajati iz nove vloge federacije, republike in pokrajin, ki jo imajo po spremembah v ekonomskem in političnem sistemu. Pri tem mora temeljiti konstituiranje sindikata v federativnih okvirih:

— na skupnih razrednih interesih delovnih ljudi vseh republik in pokrajin;

— na zahtevah, da še naprej izgrajujemo in krepimo Jugoslavijo kot samoupravno skupnost delovnih ljudi oziroma enakopravnih narodov in narodnosti;

— na krepitvi integralnosti, bratstva in enakosti delavskega razreda ter narodov in narodnosti Jugoslavije;

— na potrebi, da izgrajujemo in ohranjamo enotne osnove samoupravnega družbeno-političnega sistema;

— na aktivnem sodelovanju sindikalnih organov na nivoju federacije v koncipiranju politike o vseh vprašanjih, ki so pomembna za življenje delavca.

2. Po vsem tem naj bi se sindikat v okviru federacije na podlagi skupnih dogovorov vseh republik oziroma pokrajin ukvarjal predvsem z vprašanji, ki določajo materialni položaj delavcev, a to so:

— politika osebnih dohodkov na podlagi samoupravnih in družbenih dogovorov,

— politika cen, zunanjetrgovinski in devizni režim, carine,

— tekoči ukrepi ekonomske politike (primarna razdelitev in odnosi med posameznimi vejami);

— davčni sistem,

— planiranje,

— integracije, združevanje, dogovarjanje,

— nadaljnji razvoj nerazvitih področij, pokrajin in republik,

— socialno-pokojninsko zavarovanje, zdravstvena zaščita, delovna zakonodaja,

izobraževanje in znanost, in to tako, da poleg nujnih razlik in avtonomnosti pri reševanju teh vprašanj od republik in pokrajin zagotovimo tudi enoten pristop k bistvenim vprašanjem glede na to, da te stvari pomembno vplivajo na socialno in delovno zaščito delavca. Tako pa moramo obravnavati tudi vprašanja, s katerimi urejemo družbeno politični položaj delavca na podlagi razvijanja neposrednega odločanja o pridobivanju in razdelitvi dohodka, o poslovnih in razvojni politiki osnovne organizacije združenega dela, njihovih asociacij itd.

— Na področju mednarodnega sodelovanja bi se morala razvijati aktivnost v smeri izgradnje skupnih načel in politike organov ter organizacij sindikata, ki delujejo v okviru mednarodnega sodelovanja.

Iz teh nalog mora izhajati tudi prihodnja organizacijska struktura sindikata v okviru federacije.

Povzetek javne razprave s članstvom in njegovimi organizacijami kot tudi povzetek dosedanjih spoznanj, ki jih nudi pozitivna delovna praksa, vse to bo omogočilo, da bo III. kongres sindikata rudarskih in industrijskih delavcev Jugoslavije sprejel takšno politiko in dokumente, med katerimi bo tudi statut, ki bodo podlaga nadaljnje akcije ter organiziranja sindikata rudarskih in industrijskih delavcev Jugoslavije.

Prevod: Vinko Ošlak

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 3338/2 Annual Book of ASTM Standards. Part 2. 1970.
 3338/3 Annual Book of ASTM Standards. Part 3. 1970.
 3338/4 Annual Book of ASTM Standards. Part 4. 1970.
 3338/8 Annual Book of ASTM Standards. Part 8. 1970.
 3338/30 Annual Book of ASTM Standards. Part 30. 1970.
 3338/31 Annual Book of ASTM Standards. Part 31. 1970.
 3338/32 Annual Book of ASTM Standards. Part 32. 1970.
 3338/33 Annual Book of ASTM Standards. Part 33. 1970.
 3587/211 Grgurač A., Utjecaj fizikalnih osobina koksa na pokazatelje topljenja u visokoj peči (1971).
 3587/212 Novosel — Radović V., Unapređenje analitike uvodenjem savremenih fizikalnih metoda (:rendgen:) 1971.
 5033 Jeriha P., Parni kotli 1971.
 5034 Bertin E. P., Principles and Practice of X — Ray Spectrometric Analysis (1970).
 5035/1, 2 Rečnik tehničkih izraza. 2 d. 1971.
 3587/213 Pretaljevanja jekla kvalitete OCR 4 ex. sp. po EPŽ metodi 1971.
 5036 Logar J., Uvod v bibliografijo 1970.
 5037 Andrews R. S., Praxis des Maskenformverfahrens (1971).
 5038 Öhler G., Biegen unter Pressen 1963.
 5039/1, 2 Zdravstveno zavarovanje v delovnih organizacijah, 2 d. 1971.

HUMOR

Turistična bomba

Novoporočenci, obiščite Arktiko! Tam traja noč 180 dni!

Žalostno

Vprašanje: Kaj lahko moža po petindvajsetih letih zakona pri njegovi ženi še vzburi?

Odgovor: Vsaka beseda.

Pol pridelka je pod streho

Iz dela kolektivnih izvršilnih organov

Čeprav je mesec avgust čas dopustov, sta tako poslovni odbor kakor tudi odbor za splošne zadeve v tem mesecu s svojim delom kontinuirano nadaljevala. Odbor za splošne zadeve je na sejah razpravljalo o predlogih za podelitev štipendij, poslovni odbor pa se je največ zadržal pri podatkih in ugotovljenem rezultatu poslovanja v 1. polletju letošnjega leta ter ugotovitvah službe SDK o pregledu zaključnega računa za lansko leto.

Ob obravnavi predloga za podelitev štipendij je bilo ugotovljeno, da smo letos razpisali 55 štipendij za študij na raznih fakultetah, 6 na visokih šolah, 11 na višjih šolah in 17 na srednjih šolah brez upoštevanja metalurškega oddelka na Ravnah. Za vse fakultete, razen za filozofsko, je bilo manj prijav, kot je bilo razpisanih štipendij. Upoštevajoč število razpisanih štipendij, število prosilcev in rezultate psihološkega testa je bilo sklenjeno, da se štipendije v šolskem letu 1971/72 podelijo naslednjim prosilcem:

NA FAKULTETAH:

1. Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo

a) oddelek za metalurgijo:

- Jožetu Veselku s pogojem, da v jesenskem roku na gimnaziji opravi maturo,
- Želimirju Žuligi s pogojem, da izpolni pogoje in se v šolskem letu 1971/72 vpiše v 3. letnik.
- Mirku Kretu s pogojem, da sam uredi vprašanje obveznosti, ki jih ima iz naslova štipendiranja na TSS do rudnika Mežica,
- Milanu Švajgerju, če se bo odločil nadaljevati študij na metalurški fakulteti.

b) oddelek za tehnično matematiko:

- Antonu Britovšku,
- Mariji Černe.

c) oddelek za tehnično kemijo:

- Darinki Ketiš,
- Smiljani Marinc.

2. Strojna fakulteta

- Aleksandru Jugu,
- Vlasti Krevh,
- Francu Rutarju,
- Ivanu Brezovniku,
- Stanku Mehu,
- Branku Kožuhu,
- Gvidu Domijanu s pogojem, da v šolskem letu 1971/72 izpolni pogoje za vpis v 2. letnik,
- Borisu Muršaku s pogojem, da predhodno uspešno opravi psihološki test.

3. Elektro fakulteta — oddelek za šibki tok

- Janezu Lipošu s pogojem, da predhodno uspešno opravi psihološki test in izpolni pogoje, da se v šolskem letu 1971/72 vpiše v 3. letnik,
- Stanku Račniku s pogojem, da izpolni pogoje in se v šolskem letu 1971/72 vpiše v 3. letnik,
- Avgustu Konečniku,
- Dragu Rudlu.

4. Ekonomska fakulteta

- Dušanki Kotnik,
- Franji Mravljak.

5. Pravna fakulteta

- Mariji Cifer,
- Mariji Hancman s pogojem, da predhodno uspešno opravi psihološki test.

6. Filozofska fakulteta — oddelek za psihologijo

- Jožefu Grudnu s pogojem, da izpolni pogoje in se v šolskem letu 1971/72 vpiše v 2. letnik. Če tega pogoja ne izpolni, se štipendija dodeli Dragu Tacolu.

VISOKE IN VIŠJE ŠOLE

1. Visoka ekonomska komercialna šola

- Francu Murku s pogojem, da predhodno uspešno opravi psihološki test.

2. Višja ekonomska komercialna šola

a) oddelek splošne komerciale:

- Silvi Grajšel,
- Mariji Blodnik,
- Mariji Pikalo s pogojem, da v jesenskem roku uspešno opravi maturo na gimnaziji.

b) oddelek za knjigovodstvo in finance:

- Olgi Vožič,
- Vendlu Ostriču.

c) oddelek za zunanjo trgovino:

- Juriju Kladniku,
- Ivanu Hudoverniku,
- Marjani Pogorelničnik s pogojem, da bo v jesenskem roku uspešno opravila maturo na gimnaziji.

TEHNIŠKE SREDNJE ŠOLE

a) oddelek za strojništvo

- Štefanu Zamudi s pogojem, da predloži potrdilo, da v času obiskovanja poklicne šole nima štipendije ali drugih obveznosti in da se v šolskem letu 1971/72 vpiše v 2. razred,
- Mileni Krivograd s pogojem, da si sama uredi obveznosti, ki jih ima iz naslova štipendiranja pri rudniku Mežica in se v šolskem letu 1971/72 vpiše v 2. letnik,
- Viljemu Ledinku s pogojem, da uspešno opravi psihološki test,
- Francu Kotniku,
- Marjani Berložnik,
- Jožetu Ledinku.

b) oddelek za jaki tok

- Zdenku Konečniku,
- Pavlu Grabnerju,
- Bernardu Ozvaldu.

c) oddelek za šibki tok:

- Branku Koržetu,
- Matiji Živiču,
- Juriju Travnekarju s pogojem, da si sam uredi obveznosti pri ustreznih organih, ker je v 1. razredu dobival vojaško štipendijo. Če navedeni kandidat štipendijskih obveznosti ne bo uspel regulirati, se v tem primeru štipendija dodeli Drazu Zupančiču, v nasprotnem primeru pa se njegova prošnja odkloni.

c) upravna administrativna šola

- Zdenki Zapušek,
- Eriki Kovačič,
- Zdenki Novak,
- Irmi Močnik.

Prošnje drugih prosilcev so bile zaradi neizpolnjevanja pogojev in na filozofski fakulteti zaradi prevelikega števila prijavi odklonjene.

Štipendije, ki zaradi premajhnega števila prijavljenih kandidatov ali neizpolnjevanja pogojev niso bile oddane, ostanejo še naprej odprte in se lahko, če bodo prosilci izpolnjevali pogoje, dodelijo naknadno.

Ob ugotovitvi, da je bilo malo kandidatov za štipendije predvsem za metalurško in strojno fakulteto, fakulteto za tehnično fiziko in ekonomsko fakulteto, je bilo odločeno, da je treba razpis prostih štipendij ponovno objaviti v časopisu Večer in razglasiti na razglasnih deskah navedenih fakultet.

Čeprav je bilo v zvezi s poslovanjem našega počitniškega doma že precej povedane in napisane, pa je bil odbor ponovno opozorjen na neurejene medsebojne odnose, ki naj bi bili med zaposlenimi v domu. Razprava je opozorila, da so bili v posameznih primerih medsebojni odnosi sicer delno skaljeni, da pa vse navedbe le niso povsem utemeljene. Osnovni vzrok nesporazumov je razpored dela in prostega časa. Potrjena je bila ugotovitev, da so zaposleni v domu z delom često preobremenjeni, da zaradi narave dela v domu ni možno uvesti strnjene 7 ali 8-urnega delovnega časa. Ker imajo na potrebo po dodatnem delu vpliv tudi drugi letoviščarji, ki so se posluževali gostinskih uslug našega doma in z namenom, da bi se nakazani problem zadovoljivo uredil, je odbor odločil:

- upoštevajoč obremenitev strežnega osebja in z namenom, da se izboljša postrežba v železarni zaposlenih, se v domu s takojšnjo veljavo prepove in ukine prodaja alkoholnih in brezalkoholnih pijač vsem drugim letoviščarjem. Pijače se lahko v bodoče prodajajo samo zaposlenim v naši železarni in tistim, ki jim je po naši odobritvi dovoljeno, da se jim v času letovanja sme nuditi prehrana.

- Ob vходу v dom je namestiti novo napisno ploščo. Ploščo je iz primerne materiala izdelati v livarni, osnutek zanjo pa ob upoštevanju velikosti prostora, na katerem bo pritrjena, pripravi referent za propagando.

- Ob ugotovitvi, da so zaposleni v počitniškem domu z delom često preobremenjeni in da njihov delovni čas traja dnevno več kot 8 ur, je odbor potrdil odločitev strokovne službe, da je OD razen upravniku in glavni kuharici urediti tudi za druge zaposlene v domu.

Z uvedbo 42-urnega delovnega tedna in uvedbo dela prostih dni — sobot, se je v tovarni pojavil problem uporabe dela prostih dni za čas, ko pri nas zaposleni nastopajo kot predstavniki tovarne na raznih sejmih in podobno. Problem pa se ni pojavil samo v naši tovarni, ampak tudi na Jesenicah in v Štorah. Odbor je zato menil, da je treba izoblikovati enoten predlog, ki naj bi veljal za vse tri železarne. Ob upoštevanju, da sta ostali dve železarni predlog že osvojili, je v zvezi s tem bilo sklenjeno:

— zaposlenim v tovarni, ki kot naši predstavniki sodelujejo na sejmih, se po povratku domov omogoči uporabiti tisto število dela prostih dni, ki jim v tem obdobju po razporedu pripada, jih pa zaradi prisotnosti na sejmju ni bilo možno izkoristiti;

— način uporabe dela prostih dni velja samo za čas prisotnosti na sejmju, ne pa tudi za uporabo prostih dni na račun morebitnih drugih službenih potovanj.

Odbor je razpravljajal tudi o problematiki, ki zadeva področje delitve OD, varstva pri delu in preskrbo zaposlenih z zaščitnimi pijačami. Člani odbora pa so želeli pojasniti tudi v zvezi z različnimi informacijami, da naj bi Gradis na Javorniku prenehajal z gradnjo družbenih stanovanj.

Kar zadeva problematiko delitve OD je bilo ugotovljeno, da so naši interni akti, ki urejajo to področje, v redu, da pa jih tudi določeni odgovorni delavci ne upoštevajo dosledno. Zato se tudi opažajo določeni odmiki pri kodeksih in cenikih dela, odmiki pa tudi v razmerju delitve med stalnim in gibljivim delom. Problem za sebe po oceni odbora pa predstavljajo norme. Te so v nekaterih obratih realne, drugod pa niso povsem v redu, zato prihaja do večjih prekorajitev, kar vpliva tako na višino OD kakor tudi na notranjo delitev. Po mnenju odbora je ureditev določenih zadev vezana tudi na samoupravni sporazum, potrebna pa bo doslednejša kontrola nad izvajanjem predpisov ter norm in cenikov dela. Z namenom, da bi bil odbor podrobneje seznanjen s celotno problematiko, ki nastopa na področju varstva pri delu, formiranja in delitve OD in da bi po potrebi lahko tudi ukrepal, je odločil:

— oddelek za oblikovanje OD naj za odbor po možnosti čimprej pripravi celotno problematiko, ki nastopa na področju notranjih razmerij in delitve OD. Poročilo mora razen ugotovljenega stanja nakazati tudi vzroke, zaradi katerih prihaja do posameznih odstopanj ali nepravilnosti.

— Zadolžuje se vodjo oddelka za varstvo pri delu:

a) da takoj z drugimi za to odgovornimi službami zadovoljivo uredi vprašanje zaščitnih pijač, predvsem za zaposlene v težkih in vročih obratih. Opozoriti ga je tudi na problem, ki nastopa v obratih zaradi pomanjkanja privezovalnih sredstev in orodja,

b) da za odbor čimprej pripravi celotno problematiko s področja varstva pri delu. O tem bo odbor razpravljajal na posebni seji.

Kar zadeva gradnjo družbenih stanovanj pa je bilo pojasnjeno, da Gradis gradnje ni ustavil, da pa je težava v tem, ker sredstev, ki smo jih po zaključnem računu izdvojili za te namene, zaradi stalne nelikvidnosti pri banki ne moremo vročiti. Je pa z banko dogovorjeno, da bo Gradis za te namene dobil začasni kredit, kakor hitro bo banki predložil potrebno dokumentacijo in sprejemljivo finančno konstrukcijo zahtevka.

Odbor se je tudi strinjal, da se neizkoriščeni dolgoročni kredit za gradnjo stanovanj v znesku 5000 din dodatno dodeli Jožetu Podvratniku, ki gradi svojo stanovanjsko hišo in mu je za te namene letos kredit v manjšem znesku že bil dodeljen.

Končno je odbor potrdil predloženi predračun stroškov slikarske kolonije, ki je bila organizirana meseca avgusta pri nas na Ravnah, udeležilo pa se je 6 slikarjev.

Poslovni odbor se je razen ugotovljenega rezultata poslovanja v 1. polletju letošnjega leta največ zadržal na ugotovitvah službe družbenega knjigovodstva o pregledu zaključnega računa za lansko leto. Po opravljenem pregledu so nam s sklepom naročili, da moramo opraviti določene preknjižbe s stroškov poslovanja na sklad skupne porabe. Gre za po njihovem mnenju neupravičeno aktivirana osnovna sredstva in s tem obračun amortizacije, za nekatere izdelke, ki smo jih v zvezi s proslavo 350-letnice fužinarstva v Mežiški dolini knjižili na stroške poslovanja in za obračun razlike med plansko in nabavno ceno starega železa. Če sta prvi postavki zgolj simbolični, pa razlika v ceni starega železa znaša prek 500 milijonov din. Razlika je nastala zaradi tega, ker smo določeno količino starega železa dobili zadnje dni meseca decembra lanskega leta, račun pa šele letos. Račun zato ni mogel biti upoštevan pri ugotovitvi stroškov za lansko leto, kar bi po mnenju SDK morali storiti. Zaradi preknjižbe, ki jo je treba izvršiti, se nam znižata za lansko leto ugotovljeni poslovni rezultat, za isti znesek pa za 1. polletje letošnjega leta poveča finančni rezultat poslovanja. Tovarna zaradi tega ni prizadeta.

Razprava o tem pa je opozorila na stanje, ki vlada na tržišču starega železa. Cena med domačim in uvoženim starim žele-

zom, uvaža pa se ga kar precej, se pogosto tako hitro menja, navadno navzgor, da je vnaprej za celo leto težko točno določiti plansko ceno, ki je osnova za obračun stroškov poslovanja. Odbor pa je bil ob tem istočasno opozorjen tudi na kritično situacijo v zvezi s starim železom, ki vlada v naši tovarni. Odbor je z namenom, da se podobno ne bi več zgodilo, zadolžil strokovni kolegij, da zadevo podrobneje analizira in sprejme ustrezne ukrepe.

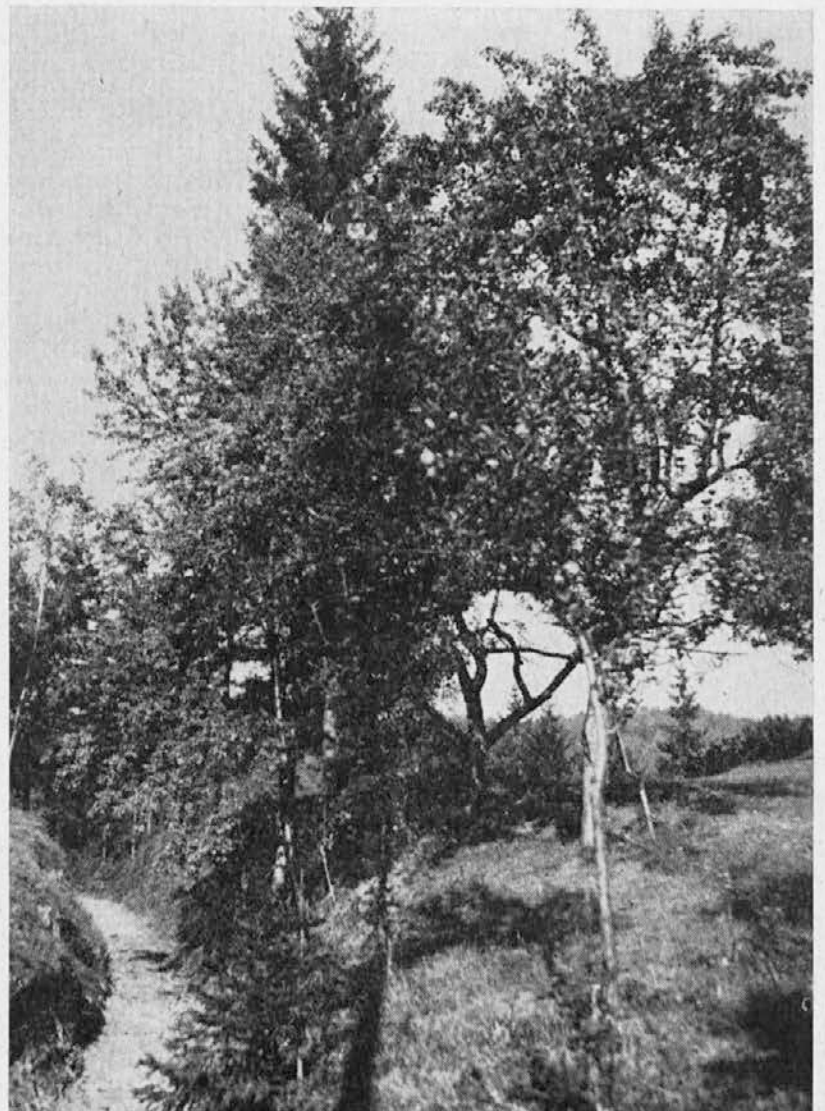
Na predlog uprave podjetja in drugih sektorjev je odbor odobril službena potovanja v inozemstvo, in to:

— Inž. Vladu Strahovniku 8-dnevno potovanje v ČSSR, kjer bo v okviru znanstveno tehničnega sodelovanja v Kladnu opravil strokovno prakso na temo »Preiskave organskih lastnosti«.

— Milanu Paviču 8-dnevno službeno potovanje v ČSSR, kjer bo v Kladnu opravil strokovno prakso na temo »Organizacija kontrole, potek preiskav, tehnični pogoji in obdelava podatkov«.

— Inž. Jožetu Rodiču 5-dnevno službeno potovanje v ČSSR, kjer bo prav tako v Kladnu v okviru znanstveno tehničnega sodelovanja opravil strokovno prakso na temo »Organizacija raziskovalnega dela in koordinacija s kontrolo v proizvodnji«.

— Ker je bilo že odobreno službeno potovanje našim predstavnikom v Zah. Nemčijo opravljeno z osebnim avtomobilom, se je 5-dnevno službeno potovanje odobrilo naknadno tudi šoferju osebnega avtomobila Avgustu Krivogradu. Njemu se je za nujno potrebne prevoze naših in drugih poslovnih partnerjev v Avstrijo za nasled-

V hrib

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

KONGRES EOQC (EVROPSKA ORGANIZACIJA ZA KVALITETNO KONTROLO) V MOSKVI

Evropska organizacija za kvalitetno kontrolo — EOQC — je bila osnovana 1956. leta in je danes ena od vodilnih internacionalnih organizacij. Upravičeno uživa ugled pri strokovnjakih vsega sveta. Naloga EOQC je, da vsestransko obdeluje, izpopolnjuje in propagira praktične metode in teoretične osnove kvalitetne kontrole z namenom izboljšanja kvalitete in zanesljivosti proizvodov, znižanja lastnih stroškov proizvodnje in povečevanja produktivnosti. Da lahko izpolnjuje te naloge, kontaktira in sodeluje EOQC z različnimi organizacijami, instituti in s posameznimi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z vprašanji kvalitete in zanesljivosti proizvodov. S tem namenom prireja kongrese, seminarje in različne tečaje, objavlja različna dela, poročila in rezultate skupnega dela in znanstvenih raziskav ter izmenjuje dokumentacijo, literaturo in sredstva za izobraževanje.

V okviru organizacije EOQC deluje osem tehničnih komitejev in ena strokovna sekcija. V EOQC je sedaj včlanjenih devetnajst držav, med njimi tudi naša. Kongresa EOQC se udeležujejo strokovnjaki za kvaliteto, vodja nacionalne organizacije za vprašanja kvalitete (v naši državi je to JUSK — Jugoslovanska zveza organizacij za napredek kvalitete in zanesljivosti) kakor tudi različna podjetja iz Evrope, Amerike, Azije in Afrike. Do sedaj je bilo petnajst kongresov EOQC.

Letošnji XV. kongres je bil v Moskvi. Tema kongresa je bila »kvaliteta—standard—kvalimetrija«. Udeležilo se ga je okrog devetsto strokovnjakov iz Evrope, Amerike in Azije. Svečana otvoritev kongresa je bila v domu sojuzov. Po svečani otvoritvi je bilo plenarno zasedanje, na katerem sta bila dva glavna referata profesor Boicova in profesor Gličeva.

Prof. Boicov, ki je predsednik gospodarskega komiteja za standardizacijo, je predaval o vlogi standardov pri izboljšanju kvalitete proizvodov. Predavatelj je v svojem predavanju dokazoval, da je standardizacija ne samo učinkovita, temveč tudi življenjsko potrebno sredstvo pri organizaciji in upravljanju gospodarstva ter v

nje obdobje odobrilo 5 dnevnic za to državo.

Na predlog komisije in vodstva TKR je odbor odobril, da se odkupi diplomatska naloga od inž. Edvarda Štrucla na temo »Optimizacija proizvodnje v livarni« in od inž. Herberta Sivke nalogo na temo »Pojavi in tehnika zvarjenja in navarjenje avstenitne manganove litine«. Obe nalogi, ki sta bili delani po našem naročilu, sta bili odkupljeni vsaka za 1.500 din.

Obema odboroma so bile posredovane v razpravo in odločanje še nekatere druge vloge in zadeve. O odločitvah, ki so bile sprejete, so bili prizadeti posebej pismeno obveščeni.

-et

veliki meri vpliva na kvaliteto proizvodnje.

Prof. Gličev, ki je namestnik direktorja inštituta za standardizacijo, je predaval o vlogi kvalimetrije. Kvalimetrija je nova veja praktične in znanstvene dejavnosti, ki s pomočjo posebnih kvantitativnih metod presoja kvalitetni nivo proizvodnje. Potreba po kvantitativni ugotovitvi nivoja kvalitete se je pokazala pri reševanju nalog kvalitetne kontrole in pri standardizaciji, posebno pa pri planiranju nivoja kvalitete proizvodnje in pri določanju optimalne variante novih produktov.

Proizvodi so vedno bolj komplicirani in zahteve vedno višje. Zato je treba pri ocenjevanju kvalitete računati z vedno več indeksi, ki karakterizirajo lastnosti izdelka. To dejstvo zahteva nadaljnji razvoj objektivnih metod za oceno kvalitete.

Potreba po kvantitativnih metodah presojanja kvalitete je povzročila nagel razvoj statističnih metod za analizo in kontrolo kvalitete proizvodnje, teorijo zanesljivosti kompliciranih sistemov, metode raziskovanja operacij in drugo.

— Po obeh uvodnih predavanjih so bila predavanja po področjih z naslednjimi osnovnimi temami:

— standardizacija — osnova za izboljšanje kvalitete proizvodov,

— metode kvantitativne ocene kvalitete proizvodnje (kvalimetrija),

— sistemi kvalitetne kontrole proizvodnje,

— kvantitativne metode presojanja in zagotovitve zanesljivosti proizvodnje,

— statistične metode za ugotavljanje sigurnosti kvalitete in njihova standardizacija.

V predavanjih kakor tudi v razpravah je bilo poudarjeno, da se povsod po svetu posveča velika pozornost kvaliteti proizvodnje. Od uspešne rešitve tega problema zavisi v veliki meri razvojni nivo gospodarstva, dežele, povečanje konkurenčne sposobnosti in povečanje izvoza. Zato ni slučaj, da se postavlja danes problem kvalitete proizvodnje v ospredje. Značilno pa je, da se ta problem z razvojem celotnega gospodarstva ne poenostavlja, temveč postaja vedno bolj kompleksen. Vsi ti objektivni činitelji so povzročili povečano pozornost na kvaliteto proizvodnje. Vedno intenzivnejše se iščejo po vsem svetu sredstva za povečanje kvalitete. Ta so v izpopolnitvi konstrukcije, tehnologije in kontrolnih sredstev ter metod. Nadalje lahko iščemo rešitve tega problema tudi v izpopolnjevanju in v čimvečji uporabi standardov. Veliko vlogo odigrava tudi uporaba najnovejših dosežkov znanosti in tehnike pri kvalitetni kontroli in pri proizvodnji (kompjuter, metode eksperimentalnega načrtovanja, mrežno planiranje in drugo). Pri vsem tem ne smemo zanemariti vprašanja nadaljnjega izobraževanja delavcev na vseh nivojih glede znanstveno-tehničnih in praktičnih vprašanj kvalitetne kontrole proizvodnje.

Zanimiva je bila ugotovitev predavatelja iz ZDA S. Rubinsteina, da kvalitetnih proizvodov ne dela kvalitetna kontrola, ampak mora za to skrbeti predvsem teh-

nolog, delovodja, predelavec in delavec. Kvaliteta mora biti vgrajena v tehnologijo in izdelavo proizvoda.

Iz Jugoslavije je bilo na tem kongresu 44 predstavnikov, kar je sorazmerno veliko, vendar je bilo to potrebno, ker bomo v letu 1973 mi morali organizirati kongres EOQC. To ne bo lahka naloga. Leto 1972 je pri nas proglašeno za leto kvalitete. V tem letu pripravljamo obširne akcije za izboljšanje kvalitete proizvodov. Leto kvalitete pa bo služilo tudi za pripravo na kongres EOQC.

Anton Letonja, dipl. ing.

VI. POSVETOVANJE O KAKOVOSTI IN ZANESLJIVOSTI PROIZVODNJE

V Ohridu je bilo v mesecu maju posvetovanje o kakovosti in zanesljivosti proizvodnje v Jugoslaviji. Na posvetovanju je bilo podanih 37 referatov, ki so obravnavali zanesljivost kakovosti, organizacijo kontrole v podjetjih, vpliv velikih potrošnikov na kakovost ipd. Med najbolj zanimivimi referati so bili:

1. Pravo in kakovost
2. Sistem stroškov kakovosti in ekonomičnosti podjetja
3. Vpliv stimulacije na kakovost proizvodov
4. Efektivnost vključevanja avtokontrole v sistem kontrole kakovosti
5. Priprava in obdelava dobljenih podatkov o kakovosti z računalnikom.

Po referatih so bile plodne diskusije. Na koncu posvetovanja je bila letna skupščina jugoslovanske zveze organizacij za kakovost in zanesljivost (JUSK).

Na skupščini je bil govor o pripravah za leto kakovosti (1972) in podana je bila zahteva, da mora imeti vsaka republika svoje društvo za kakovost in zanesljivost. Do sedaj je namreč tako društvo delovalo le v Sloveniji, ustanovljena pa so bila predtem že v Črni Gori in Hrvaški.

Milan Pavič

KDAJ ZARES RADIO RAVNE

Od novinarja Dela Draga Vresnika, ki je bil nekoč pobudnik in pobornik zamisli o presencu in koroški radijski postaji v Slovenj Gradcu, imamo novico, da so se stvari vsaj na področju radia začele po daljšem mrtvilu spet premikati. Delni vzrok za to naj bi bila nadaljnja koroška prizadevanja v to smer, bolj pa menda to, da radio Slovenj Gradec ne pokriva s svojimi oddajami velika območja, medtem ko se oddaja »koroška nedelja« radia Maribor na našem koncu skoraj ne sliši, nič pa se ne sliši k Slovincem čez mejo.

Ker je srednji val prenatrpan in zato slabo slišen ter se tudi radijska industrija že preusmerja k izdelavi UKV radijskih sprejemnikov, so menda za koroško krajino našli naslednjo rešitev:

— Ne graditi centralne radijske postaje v Slovenj Gradcu, temveč opremiti tri studije: v Velenju, Slovenj Gradcu in Ravnah.

— Ne postavljati silno dragega novega oddajnika na Uršlji gori, temveč izkoristiti obstoječi oddajnik UKV ter izposlova-

KULTURNA KRONIKA

SLIKARSKA KOLONIJA RAVNE 71

Letošnja slikarska kolonija na Ravnah je trajala od 12. do 21. avgusta, udeležili pa so se je naslednji slikarji:

Lajči Pandur, Oto Polak, Ljubo Ravnikar, Ive Seljak-Čopič, Janez Vidic in Franc Boštjan. Zadržan je bil prof. Zoran Didek, medtem ko Lojzeta Perka pričakujemo na jesen.

Za razliko od lanskega leta, ko so se slikarji zadrževali večinoma na Ravnah ter slikali tovarno in kraj, so letos šli skoraj po vsej občini. Slikali so v Kotljah, na Ravnah, na Strojni, v Sentanelu, na Lešah in v Topli. To je bilo možno zaradi lepega vremena in ne prevelikega števila udeležencev (drugod jih vabijo tudi od 12 do 20), saj je bilo potrebno le malo prevozov.

Ze drugo leto so imele Ravne tudi srečno roko pri izbiri umetnikov, saj ni bilo med njimi niti enega, ki bi smatral kolonijo kot weekend, ampak so prav vsi delali od jutra do večera. Na razstavi, katere otvoritev je predvidena za 26. november, zaradi omejenega prostora ne bomo videli niti polovice ustvarjenih del, zato pa gotovo najboljše od dobrega. Pričakujemo, da bo letošnja razstava še kvalitetnejša od lanske, obenem pa tudi, da bo še več umetniških slik ostalo na Ravnah.

Umetniki niso imeli kritičnih pripomb k organizaciji kolonije, res je le, da smo jih v prostih večernih urah premalo izkoristili za širše diskusije o umetnosti bodisi v obliki vodenih razgovorov, bodisi z družabnimi srečanji.

Ker bo o posameznih umetnikih in njihovih delih še beseda po razstavi, se ustavimo danes ob ideji in smislu slikarskih kolonij nasploh, nato pa o prihodnosti naše kolonije.

Gotovo ni naključje, da so se slikarske kolonije pojavile na podeželju, kjer ni velikih (ali sploh nobenih) galerij, in doživele svoj razcvet v času, ko se je likovna umetnost vse bolj začela zapirati sama va-

se oziroma se je vse bolj začela izživljati v modernističnih eksperimentih, ki so sicer rodili marsikatero umetnino trajne vrednosti, a so ostali tuji poprečnemu človeku oziroma laičnemu ljubitelju umetnosti.

Ne da bi bile slikarske kolonije primitivna reakcija na modernistične struje ter bi pozivale k realizmu (nobena umetnost ni povsem realistična, ni kopija narave), pozivajo pa iz ateljejev na prosto, od eksperimentov v življenje po snov za nove eksperimente, po nove vtise in novo vsebino, k stiku s človekom in okoljem, v katerem živi.

Korist je dvojna: umetnik se vrača v svoj atelje s kopico skic in študij, z novimi idejami, ki jih bo še oblikoval, kraju, v katerem je delal, pa ostane nekaj njegovih del za zmeraj kot sestavina bodoče umetniške zbirke, ki je šola dobrega okusa.

Kolonij je iz leta v leto več. V Sloveniji so začele Izlake, letos se je pridružila kolonija »Krka« na Dolenjskem, vmes so Škofja Loka, Idrija, Trebnje, Ptuj in Ravne, vse združene v skupnost slovenskih slikarskih kolonij, ki je že v stikih s kolonijami na Koroškem in v Italiji ter izmenjuje z njimi umetnike. Vse kolonije prirejajo in financirajo občine, le dolenjsko in ravensko podjetji Novoteks oziroma železarna. Tako smo torej spet pri naši ravenski koloniji in njeni prihodnosti.

Lani, v jubilejnem letu železarne, smo imeli tretjič na Ravnah Formo vivo in prvič slikarsko kolonijo, letos kolonijo in prihodnjih nekaj let Forme vive zagotovo ne, ker nimamo več niti ustreznega prostora za nove skulpture niti si jih ne moremo privoščiti tako na gosto. Spet pa bi bilo škoda pustiti lepo zasnovano in tudi uspešno izpeljano idejo o mecenstvu tovarne likovni umetnosti, o ravnotežju med zvrstmi umetnosti v kraju z močno študijsko knjižnico in z lepo glasbeno tradicijo, v katerem dela 3700 delavcev in se šola blizu 2000 šolarjev in dijakov, ki nobenemu umetnost ter njen smisel ni v zvrhano pol-

Senior kolonije — Ljubo Ravnikar

ti pri RTV Ljubljana na tem oddajniku vsak dan po eno uro »prostora« za lokalni koroški program, ki bi si ga Velenje, Slovenj Gradec in Ravne delili enakopravno, vsak po 20 minut.

— Lokalne studije (dva ne prevelika prostora) bi opremila vsaka občina zase sama, prav tako bi vsaka občina oskrbela honorarnega radijskega tehnika (radio amaterji) ter napovedovalca, medtem ko bi bil novinar, zadolžen za dnevno zbiranje novic, stalno zaposlen pri RTV Ljubljana in na njihovi plačilni listi.

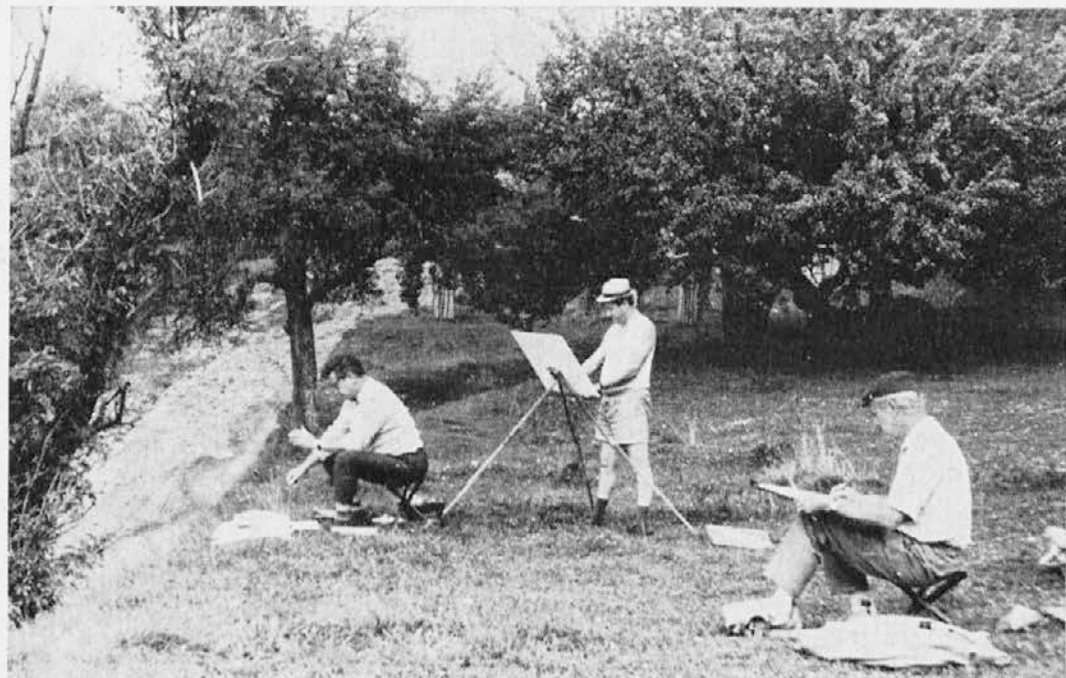
Ko to pišemo, še nismo utegnili preveriti, koliko gre pri tem le za načrte, koliko pa je stvar že dogovorjena in odobrena tudi v Ljubljani. Lahko pa rečemo, da je taka decentralizirana rešitev bolj simpatična od prvotno zamišljene, vabljava pa tudi zato, ker se ceneje do lastnega studija in programa res ne bi dalo priti.

Ker menda oddajnik UKV na Uršlji »nese« do Celovca, bi bilo enkrat urejeno tudi to vprašanje, seveda pa bi s tem najbrž padla na Ravne tudi odgovornost za oddaje, dovolj zanimive za Slovence na oni strani meje.

Razen nedvomnega političnega pomena, ki bi ga taka dnevna informativna oddaja imela, pa se kaže v zvezi z njo še ena korist, namreč sodelovanje z Informativnim fužinarjem. Če bi namreč prejeli na uredništvo samo kopije vsakdanjih lokalnih radijskih poročil, bi bilo v njih že dovolj gradiva za izbiro pomembnejših vestí, ki bi jih bilo možno obdelati v obliki časopisnih vestí in člankov.

Z dodatnim poklicnim novinarjem v občini vred bi to lahko pomenilo, da bi se naš mesečni Informativni fužinar polagoma spremenil v štirinajstdnevni informator ter bi tako le objavljaj nekoliko bolj sveže novice. Pa še zunaj tovarne bi postal zanimiv ter s primerno povišano naklado kdaj prešel na hitri rotacijski tisk.

Zagovorniki čim boljšega obveščanja občanov so torej lahko novice le veseli.

Pri delu

ŠPORTNE VESTI

Z leve: prof. Malle, prof. Kupper, dijakinja Milica Smole, dr. Pavel Zablatnik, Jože Šater, prof. Tone Golčer, Ivo Mlakar

Foto: F. Kamnik

ZAPORNICE SO SE ŠIROKO ODPRLE

Na pobudo naše občinske zveze za telesno kulturo je v soboto, 28. avgusta, prišlo do res prisrčnega in tudi nadvse koristnega srečanja med predstavniki državne gimnazije za Slovence iz Celovca ter predstavniki gimnazije in občinske zveze za telesno kulturo Ravne na Koroškem.

Misel in hotenje občinske zveze, da bi prišlo med slovenskimi dijaki iz Celovca in člani šolskega športnega društva naše gimnazije do trajnih vezi na telesnovzgojnem in športnem področju, je tako postalo stvarnost, za kar se moramo seveda zahvaliti vsem prisotnim, ki so to misel in hotenje pohvalili, jo vzeli za svojo željo in jo bodo prav zanesljivo tudi uresničili — pri obojestranskem koristnem sodelovanju.

ni skledi postavljena na delovno mesto, na šolsko klop in v stanovanje, pa tako doručajo in živijo zvečine brez nje.

Lani je ostalo železarni od kolonije 12 umetniških slik, letos jih bo spet toliko ali katera več. Lepšajo nam prostore, čakajo na poseben razstavniki prostor, kjer bodo na ogled vsem.

V Sisku so nekateri jubilarji dela namesto praktičnih daril izbrali umetniško sliko in jo dobili. Ali si ne bo kdaj tudi kak ravenki fužinar zaželel kaj takega?

Popolnoma naša stvar je, ali se bomo odločili za kolonijo kot trajno obliko negovanja likovne kulture v kraju in občini, ali jo bo trajno prirejela železarna ali kdo drug in ali jo bomo znali izvednotiti še bolj kot doslej ter dodati srečanjem s slikami še srečanja s slikarji.

Vsaj za to pa je možnost še ob letošnji razstavi.

n. r.

Predstavnike državne gimnazije za Slovence, gospoda ravnatelja dr. Pavla Zablatnika, oba profesorja telesne vzgoje gospoda Milana Kupperja in Antona Malleja ter dijakinjo Milico Smole smo pričakali na mejnem prehodu na Holmcu, kakor se tako dragemu in visokemu obisku spodobi — z nageljčki in značkami naše ObZTK, ki sta jih pripenjali Nuša in Cvetka v narodnih nošah. Po prihodu na Ravne so si gostje najprej ogledali naš park telesne kulture, nad katerim so bili več kot navdušeni, potem so se v sejni sobi DTK začeli razgovori v res pravem prijateljskem vzdušju.

Našo gimnazijo so zastopali ravnatelj prof. Tone Golčer, profesor vzgoje in mentor šolskega športnega društva Janko Kotnik ter predsednik in tajnica ŠSD Stefan Vevar in Marjeta Matvoz, občinsko zvezo pa predsednik Jože Šater in podpredsednik dipl. inž. Andrej Fajmut.

Pri razgovorih so bili sprejeti konkretni zaključki, ki so jih dr. Pavel Zablatnik, prof. Tone Golčer in Jože Šater podpisali. Ti zaključki se glasijo:

1. Prvo srečanje med dijaki slovenske gimnazije v Celovcu in ravensko gimnazijo bo 26. oktobra 1971 na Ravnah na Koroškem v naslednjih športnih disciplinah:

a) nogomet in atletske discipline 100 m, štafeta 4 × 100 m in 1000 m za dijake,

b) košarka in atletske discipline 100 m, 4 × 100 m in 400 m za dijakinje.

2. Gostitelj srečanja preskrbi za prehrano gostujoče ekipe medtem ko gostujoča ekipa sama plača potne stroške.

3. Predstavniki obeh gimnazij so se dogovorili o trajnih stikih in bodo za zimsko sezono 1971/72 do 26. oktobra preverili možnost tekmovanja v zimskih športih in športih, ki se gojijo v zaprtih prostorih.

4. Letno srečanje med športniki obeh gimnazij v Celovcu naj bo v času od 1. do

10. junija 1972. Discipline se določijo naknadno.

5. Predstavniki obeh gimnazij izražajo željo, da bi športna srečanja ostala trajna vez in zaradi tega vztrajajo pri tradicionalnih športnih srečanjih.

6. Občinska zveza za telesno kulturo Ravne na Koroškem se obvezuje, da bo za srečanja med obema gimnazijama darovala pokale in diplome ter kupila tudi veliki prehodni pokal, za katerega naj bi obe gimnaziji tekmovali.

Poleg tega bo moralno in materialno pomagala pri teh srečanjih in se stalno vzemala za to, da ta srečanja res postanejo tradicionalna.

Ti zaključki na vsak način pomenijo veliko. Veliko za vse, saj ne pomenijo samo telesnovzgojne vezi med slovensko govorečo mladino onstran meje in našo gimnazijsko mladino, pomenijo tudi trajne stike, ki imajo zanesljivo tudi narodnostno vez. To je bilo večkrat poudarjeno v pozdravnem govoru predsednika ObZTK kakor tudi v prisrčni zahvali ravnatelja slovenske gimnazije gospoda dr. Pavla Zablatnika ter v govoru ravnatelja ravenske gimnazije prof. Toneta Golčerja.

Napisali smo že, da so bili razgovori prisrčni. Pristaviti moramo še, da so bili prijateljski, domači, kot da bi se srečali stari znanci, prijatelji. Skrbeti bi morali, da bi bilo takih razgovorov še več. Verjemite, da koroškim Slovcem veliko pomenijo. Seveda pa ne sme ostati samo pri razgovorih. Skupne težnje je potrebno tudi realizirati, športniki smo se že konkretno domenili o skupnih nastopih, o večkratnih srečanjih.

Za spomin na to srečanje je predsednik naše ObZTK podaril ravnatelju slovenske gimnazije v Celovcu gospodu dr. Pavlu Zablatniku sliko domačina Franca Boštjana »Na Koglu«, ki predstavlja hišo in skedenj, kjer je naš veliki Prežih začel pisati, in zastavico naše ObZTK.

Obisk je bil končan po kosilu pri predsedniku občinske skupščine Ivanu Strmčniku, ki je predstavnike državne gimnazije za Slovence prisrčno pozdravil in poudaril potrebo po tesnejših stikih s koroškimi Slovenci na športnem in tudi drugih področjih.

Če smo se z našimi gosti srečali kot neznanci, smo se od njih poslovili kot dobri prijatelji — to bi zanesljivo potrdili tudi oni.

ae

REKORDNA UDELEŽBA

Koroški atletski klub je zadnje nedeljo v avgustu že tretjič zapored organiziral atletski kriterij slovenskih mest v drugi skupini in se z organizacijo in izvedbo res postavil. Lep sončni dan, godba ravenskih železarjev in dekleta v narodnih nošah so vsekakor tudi pripomogla k še svečanejši otvoritvi kriterija in tudi to lahko zapišemo, da je na atletskih prireditvah na Ravnah vedno več gledalcev.

Moške in ženske ekipe Ptuja, Murske Sobote, Trbovelj, Velenja, Tolmina in Raven ter moške ekipe Kamne Gore in Koprca je pozdravil predsednik koroškega atletskega kluba dipl. oec. Peter Orožen, kriterij pa je otvoril delegat AZS tov. Naprudnik, ki je skupaj s sekretarjem AZS tov. Mikcem prisostvoval tej atletski prireditvi pri nas.

Dinamika

Kljub rekordni udeležbi je sodniški zbor svojo nalogo brezhibno končal, le nekaj bi radi pripomnili. Kot že nešteto krat, ne samo ob takih, ampak še važnejših prireditvah, je takoj v začetku zatajilo ozvočenje in na ta račun je bilo seveda izrečenih par krepkih. Ali res na Ravnah ne zmoremo boljšega ozvočenja? Druga nevšečnost se bo verjetno lažje reševala. DTK bo moral dobiti še najmanj dve blazini za skok v višino, drugače skakanje ne bo preveč varno. To pa bi bilo vse, kar je bilo narobe. Želeli bi, da drugič o tem ne bo več treba pisati.

Po doseženih rezultatih lahko zapišemo, da je bil najkvalitetnejši skok v višino, kjer je Kokolj iz Kopra preskočil 190 cm in tako dosegel boljšo znamko kot vsi ostali, ki so skakali na kriteriju slovenskih mest prve skupine, razen Vivoda seveda. O naših predstavnikih pa samo to. Kljub veliki borbenosti so se plasirali dokaj skromno in tudi edino prvo mesto (Kristan v metu krogle) in eno drugo mesto (Praperjeve na 400 m) ne moreta zabrisati vtisa, da se je čez poletje le premalo delalo.

Pa pogledjmo rezultate po vrsti. Na 100 m je pri ženskah zmagala Hočevanjeva iz Tolmina s časom 13,2 pred Pesjakovo iz Velenja in Rahnetovo iz Trbovelj. Naša Kadiševa je bila s časom 14,1 četrta. Pri moških je bil s časom 11,6 najhitrejši Trboveljčan Šmon pred Mramorom iz Ptuja in Horvatom iz Murske Sobot. Četrty je bil naš Sajtl s časom 12,1.

V teku na 400 m za ženske je zmagala Topolškova iz Velenja s časom 64,1, druga je bila naša Praperjeva 64,5, tretja pa Kokotova iz Ptuja. Pri moških je zmagal Stanjko iz Ptuja 51,6 pred Marnom iz Kamne Gore in Gromom iz Kopra. Naš Štern je bil s časom 56,0 peti.

Pri skoku v daljino je pri ženskah zmagala Klinkonova iz Tolmina 482, pred Hribarjevo, Trbovlje in Dolarjevo Velenje, naša Ježeva pa je bila s 429 cm peta. Velenjčan Bole je bil najboljši pri moških — 634 cm, pred Lenarčičem iz Kopra in našim Burjakom 589 cm.

Pri skoku v višino je pri ženskah zmagala Platovškova iz Velenja, ki je presko-

čila 143 cm, druga je bila Poljanškova Ptuj, tretja pa Fili iz Tolmina. Naša Jakob je bila peta, preskočila je 130 cm. Pri moških je s 190 cm postavil imenitno znamko Kokolj iz Kopra, drugi je bil Lipušček iz Tolmina, tretji pa je Trboveljčan Medvešček. Naš Kožuh je bil s 165 cm četrty.

V metu krogle smo zabeležili edino zmago. Naš Kristan je bil z 12,36 m prvi pred Glažarjem iz Murske Sobot in Vajdičem iz Trbovelj, pri ženskah pa je bil vrstni red tak: prva Krajnikova, Tolmin 9,29, druga Frankovičeva Velenje, tretja pa Kranjčeva iz Trbovelj. Naša Večkova je bila z metom 8,78 m četrta.

Disk so metale samo ženske. Prva je bila Hribarjeva iz Trbovelj 25,88 m pred Kuzničevo iz Murske Sobot in Memčevo iz Tolmina. To je bila za naše najslabša disciplina. Zadnja ali šesta je bila Britovškova 12,02 m.

Pri metu kopja so se moški razvrstili tako: Kamnogorčan Šolar je bil prvi 53,81 m,

Ptujčan Hojnik drugi in Trboveljčan Alič tretji. Naš Gnamuš je bil sedmi ali predzadnji z 28,73 m.

V teku na 1500 m je zmagal Žohar iz Ptuja s časom 4:15,1, drugi je bil Čas iz Velenja, tretji pa Hafner iz Kamne Gore. Naš Vevar je bil zadnji ali osmi s časom 4:40,3. Na 3000 m pa je zmagal Balek iz Murske Sobot 9:08,8, drugi je bil Koselj, Velenje, tretji pa Habjanič iz Ptuja. Naš Crešnik je bil sedmi s časom 10:35,5.

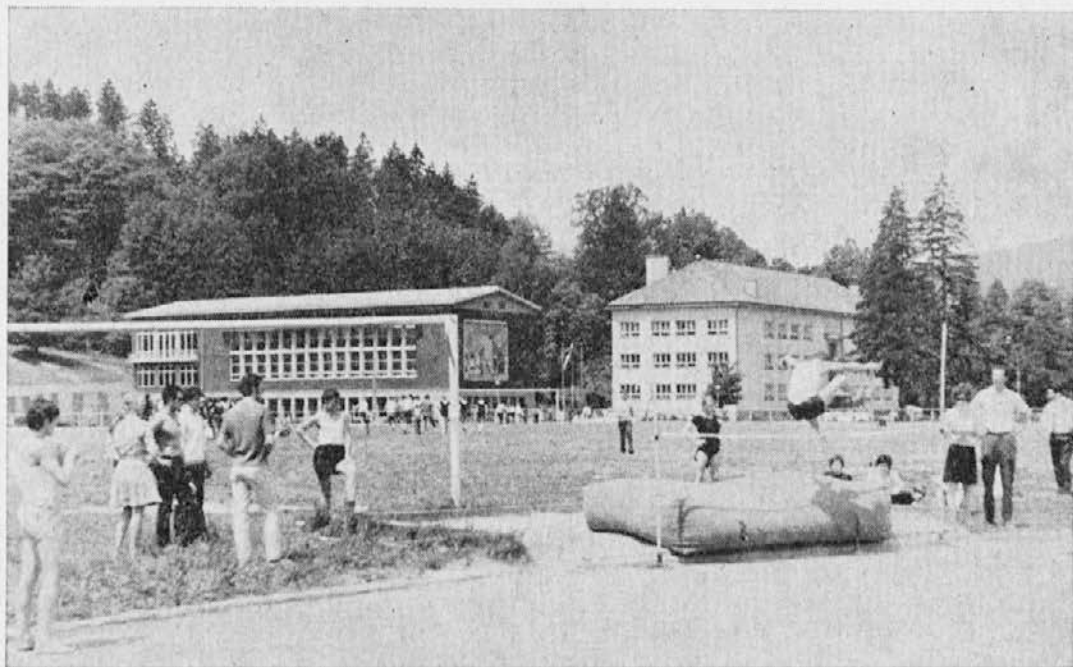
V štafetnem teku 4 × 100 m za moške so zmagali Koprčani 45,6 pred Mursko Soboto in Ptujem, naša štafeta pa je bila s časom 47,8 četrta. Pri ženskah so zmagale Tolminčanka 54,6 pred Velenjem in Trbovljami, naše pa so bile pete s časom 57,1.

Končni vrstni red: moški: 1. Ptuj 50,5 točk, 2. M. Sobota 43,5 3. Kamna Gora 41, 4. Koper 40, 5.—6. Ravne, Trbovlje 38, 7.—8. Velenje, Tolmin 36 točk.

Ženske: 1.—2. Tolmin, Velenje 34, 3. Trbovlje 27, 4. Ptuj 20, 5. Ravne 18, 6. M. Sobota 14.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov ekipnima zmagovalcema, ki ju je podarila ObZTK Ravne, je bil v sejni sobi DTK posvet vseh vodij ekip s predstavniki atletske zveze Slovenije in organizatorji tekmovanja.

Na posvetu je bilo poleg drugih organizacijskih vprašanj in o širjenju atletike v naši republici postavljeno kot aktualno predvsem dvoje. Prvič bi bilo potrebno razmisliti o terminu tega tekmovanja, saj je več vodij ekip postavilo to vprašanje zaradi tega, ker gre tu za amaterske klube in društva, ki imajo v svojih vrstah predvsem dijake in učence, ki v počitnicah ne trenirajo in tako konec avgusta pač niso pripravljeni. Predlog je bil, da bi se to tekmovanje prestavilo na drugo polovico septembra. Drugo vprašanje je sodelovanje občinskih skupščin oz. njihovih predsednikov na takih prireditvah po vzoru kriterija mest I. skupine. Prav bi najbrž bilo (in to bi kraljici športa res pomagalo), če bi se vsako leto ob tej priložnosti sestali tudi župani vseh sodelujočih mest. Rešitev enega in drugega vprašanja pomeni korak naprej pri propagiranju atletike, zlasti v

Atletika si utira pot v širino

manjših mestih in krajih, zato bo treba začeti iniciativo predstavnikov atletskih organizacij in zlasti predstavnikov AZS morala prenesti s konkretnimi zaključki in predlogi na občinske skupščine in njihove župane.

In še nekaj smo videli na tem kriteriju. Tekmovalke in tekmovalci iz Kopra so nosili na trenerkah napis »Tomos Koper«, tekmovalke in tekmovalci iz Velenja pa »Rudnik lignita Velenje«, naši pa so se postavili z modrimi dresi in emblemom naše železarne na prsih.

-ate-

KOROŠKI ŠAH

Dne 12. 5. 1971 je bil v Slovenj Gradcu brzopotezni četverboj, na katerem je zasedlo 1. mesto moštvo ŠK Slovenj Gradec z 68 točkami, 2. ŠK Žalec 59,5, 3. ŠK Fužinar Ravne 51,5, 4. ŠK Velenje 31. Za zmagovalno moštvo so nastopili Šmon Jože, Šmon Adi, Verovnik, Poberžnik Janez, Štumberger in Čegovnik. Najboljši posameznik je bil Šmon Jože, ki je zbral 15,5 točke (od 18). V ekipi Žalca je bil najboljši Štorman, pri Fužinarju pa Žunec.

V počastitev majskih praznikov je koroška šahovska podzveza priredila velik nagradni brzoturnir (pokal in 14 nagrad), ki se je hkrati štel za koroško brzopotezno prvenstvo (V. brzoturnir). Turnir je bil 14. maja 1971 na Ravnah in se ga je udeležilo 23 igralcev. Po ogorčenih bojih je precej nepričakovano zmagal Poberžnik Janez, ki je sicer delil 1.—2. mesto s Šmonom A., vendar je v dvoboju zmagal z 2:1.

Na mladinskem prvenstvu Koroške je nepričakovano zmagal Šumečnik Jure (Slovenj Gradec) 5,5 točke, 2. Kveder Vili (Fužinar Ravne) 4,5 itd. Žal se prvenstva niso udeležili zelo dobri mladinci ŠK Rudar iz Mežice.

Na ženskem prvenstvu Koroške je zmagala Zdovc Irena (Slovenj Gradec) s 6,5 točke, 2. Bagari Jožica 6,5, 3. Merkač Anica 5,5 itd. Nastopilo je 8 igralk.

Dne 3. 6. 1971 je bil v Slovenj Gradcu v okviru občinskega praznika brzopotezni turnir, ki se ga je udeležilo 20 najboljših igralcev s področja Koroške.

Rezultati: 1.—2. Šmon A. in Mauhler 15,5, 3.—4. Žunec in Ristič 14,5, 5.—6. Šmon J. in Poberžnik J. 14, 7. Verovnik 12,5, 8. Nikl 11,5, 9. Janžekovič 10,5, 10. Vidmar 10 itd.

Dne 4. 6. 1971 je bil odigran dvoboj na desetih deskah med pionirji OŠ Franja Vrunča Sl. Gradec in OŠ Mežice. Zmagali so pionirji OŠ Franja Vrunča z 11:9.

6. 6. 1971 je bil v Slovenj Gradcu brzopotezni turnir dvojic za memorial Zdenka Čegovnika. Rezultati: 1. Mauhler — Poberžnik J. 30,5, 2. Šmon J. — Nikl 27, 3. Ristič — Žunec 25, 4. Kolar F. — Kveder 20, 5. Jeromel — Grobelnik 19,5 itd.

Koroška šahovska podzveza in sekcija Muta sta organizirali dne 13. 6. 1971 na Muti mednarodni ekipni brzoturnir. Turnir je bil propagandnega pomena in se ga je udeležilo osem osemčlanskih moštev. Boj za prvo mesto je že od 1. kola naprej potekal med ekipo Murske Sobote in moštvom Raven na Koroškem. Vrstni red: 1. Murska Sobota 44,5, 2. Ravne 44, 3. Ruše 33,5, 4.—5. Wolfsberg (Avstri-

ja) in Mežica I 28, 6. Muta I 25, 7. Mežica II 14 in 8. Muta II 6 točk.

Dne 13. 6. 1971 je bilo VI. srečanje ekip štirih obmejnih občin v Št. Paulu (Avstrija). Boj za 1. mesto je potekal med obema koroškima ekipama; zmagal je Slovenj Gradec s 24 točkami, 2. Dravograd 23,5, 3. St. Paul (Avstrija) 10,5 in 4. Lawamund (Avstrija) 2.

Dne 18. 6. 1971 je bil v Preboldu III. ekipni brzopotezni turnir. Ponovno je zmagalo moštvo Slovenj Gradec s 93 točkami, 2. Žalec 72 in 3. Velenje 27 točk. Najboljši posameznik je bil Mauhler (Slovenj Gradec) s 15 točkami (od 16).

V okviru občinskega praznika je bil dne 2. 7. 1971 v Dravogradu nagradni brzoturnir. Udeležilo se ga je 17 igralcev.

Rezultati: 1. Jeromel 14,5, 2.—3. Mauhler in Šmon J. 14, 4. Poberžnik J. 13, 5.—6. Grobelnik in Veronik 11 itd.

V Slovenj Gradcu je bil 3. 7. 1971 troboj sindikalnih ekip, na katerem je zmagala Tovarna meril (Sl. Gradec) 12 točk, 2.—3. Hidromontaža in Elektrokovina (obe Maribor) 6 točk.

Dne 24. 7. 1971 je bil v Slovenj Gradcu brzopotezni dvoboj Slovenj Gradec — Dravograd. Zmagal je Slovenj Gradec z rezultatom 34:30. Pri Sl. Gradcu je bil najboljši Šmon J., pri Dravogradu pa Mauhler. Povratni dvoboj je bil 14. 8. 1971 v Dravogradu. Tokrat je zmagal Dravograd z enakim rezultatom 34:30. Najboljši v ekipi Dravograda je bil Jeromel, v ekipi Slovenj Gradec pa spet Šmon J.

Jože Žunec

DARILO SINDIKATA NAŠEMU REKORDERJU

V četrtek, 26. avgusta, je bila v domu telesne kulture na Ravnah majhna slovesnost. Predstavniki komisije za rekreacijo pri tovarniškem odboru sindikata železarne so našemu svojevrstnemu rekorderju Alojzu Golgrancu podelili kristalno vazo in šopek nageljnov za uspešne nastope na vsakoletni prireditvi »Ob žici okupirane Ljubljane« (intervju s tov. Golgrancem smo objavili v Informativnem fužinarju, ki je izšel 15. junija).

Naš sodelavec Alojz Golgranc je letos že petnajstič nastopil na tej tradicionalni prireditvi in je edini v Sloveniji pa tudi v Jugoslaviji s tolikim številom nastopov. 15-krat, vse od leta 1957, je skupaj s sotovariši v ekipi tekmoval v najtežji disciplini — partizanskem maršu, v začetku oprtan z nahrbtnikom in puško v roki, kasneje pa samo v dresu. Na tem najbolj množičnem tekmovanju v naši republiki je častno zastopal barve Raven, premagoval in tudi zmeraj premagal vse težave na dolgi progi. V tej neusmiljeni tekmi s časom, soncem in dežjem, z makadamom in asfaltom, nikoli ni klonil.

Ko so mu predstavniki sindikata na slovesnosti podelili nagrado, je bil ganjen, saj takšne pozornosti ni pričakoval. Ob tej priložnosti naj zapišemo, da je prav, da se je sindikat spomnil tov. Golgranca, potrebno pa je, da se naših dobrih športnikov večkrat spomnijo tudi razne druge organizacije.

Po slovesnosti smo tov. Golgranca povprašali, ali namerava prihodnje leto tudi

Čestitke slavljenču

nastopiti ob žici okupirane Ljubljane. Takole nam je dejal: »Mislim, da bi bil že čas, da s tekmovalcem ob žici preneham, saj nisem več tako mlad. Če pa se bom spomladi počutil dobro in če bom uspel kolikor toliko trenirati, bi morda le poskusil še enkrat. Kasneje pa, bomo videli...«

Čestitkam sindikata se pridružujemo tudi mi in mu želimo še nadalje veliko športnih in osebnih uspehov.

Ivo Mlakar

IZLET ČLANOV ZZB KOTLJE

Člani krajevnega združenja Zveze borcev iz Kotelja so izpolnili dano obljubo iz lanskega leta. Takrat so ob obisku tovarišev iz Vojnika obljubili, da jih bodo letos obiskali.

Tako so člane ZB, tovariše in znance iz Vojnika obiskali prve dni avgusta. Seveda tudi niso pozabili na obiske znanih krajev iz časov NOB. Tako so si ogledali znano gestapovsko mučilnico na Celju »stari pisnik«, nato pa še muzej ljudske revolucije v Celju.

V Vojniku so skupaj z gostitelji položili venec pred spomenik padlim med vojno, v hotelu »Lovec« pa je sledilo prijazno kramljanje z znanci iz Vojnika, kakor tudi obujanje spominov na pretekle dni ljudske revolucije.

Nazaj grede so Hotuljci še obiskali spomenik 100 talcem v Stranicaх pri Frankolovem ter počastili njihov spomin, nazadnje pa so bili še na obisku v znanem zdravilišču v Dobrni.

Omenimo naj le še to, da prireja organizacija Zveze borcev v Kotljah vsako leto izlet za svoje člane, ter da vedno obiščejo kraje, znane iz časov NOB. Tako so v lanskem letu obiskali Dolenjsko, drugo leto pa si bodo izbrali druge kraje.

Franjo Srebotnik

»Gustl, slišal sem, da je tvoja žena nevarno bolna.«

»Ne, nevarna je le, kadar je zdrava!«

Vitalnost, prikupnost, zdravje

Najprikupnejše radensko srce je Marjana Apšnerjeva z Ravne. Spet te Ravne, na vseh področjih silijo v ospredje. In če je že Ravenčanka postala mis Radenci, ji moramo najprej iskreno čestitati in se z njo malo bolj seznaniti. Kar na začetku pa moramo povedati, da ni samo prikupna, ampak da ima še tudi druge lepe lastnosti. In ena od teh je skromnost, ki prav zanesljivo veliko odtehta. No, da ne bo uvod predolg, za naše bralce je simpatična Marjana tako odgovarjala na vprašanja.

Kdaj si zagledala luč sveta?

19. januarja 1954 v Slovenj Gradcu.

V kakšno šolo hodiš in kako je kaj z učenjem?

Končala sem 3. letnik ESS v Slovenj Gradcu. V šoli je kar v redu, kakšnih večjih preglavic mi ne dela, saj sem do sedaj bila vedno prav dobra.

In kam boš šla po šoli?

Zanesljivo se bom zaposlila v TRO Prevalje, saj sem njihova štipendistka.

S čim se ukvarjaš v prostem času, ali rada bereš in kaj, hodiš v kino in gledališče, se zanimaš za šport in glasbo?

V prostem času rada berem knjige. Za razvedrilo imam najraje kriminalne romane. Od resnega čtiva pa mi je najbolj všeč Vojna in mir Leva Nikolajeviča Tolstoja, pa tudi slovenske pisatelje rada prebiram, posebno Voranca in Bevka, ki sta mi že dolgo zelo pri srcu. V gledališče ne hodim, v kino pa kar rada zahajam, všeč so mi vse zvrsti, saj se prav rada nasmejem komedijam. Veliko igralcev mi ugaja, mogoče bi izdvojila Tonija Curtisa, Martina Deana, Sofijo Loren in Doris Day. Tudi glasbo imam zelo rada, rekla bi, vsako ob pravem času, od športa, s katerim se sama ne ukvarjam, pa zelo rada gledam drsanje na ledu.

No, malo bolj smo te že spoznali, sedaj pa nam povej, kdaj in zakaj si se odločila, da boš sodelovala v Radencih in kako si sprejela zmago?

Odločila sem se zadnji trenutek, zadnji dan, seveda ne brez prigovarjanja. Ko sem zvedela, da sem prva, so mi stopile solze v oči, kajti kaj takega nisem pričakovala. Nisem in nisem mogla verjeti.

Ali bo ta naslov vplival na tvoje odločitve za v bodoče?

Naslov, ki sem ga »dobila«, ne bo vplival na moje prihodnje odločitve. Vse bo, kakor je bilo. Mislim, da te taka stvar ne sme spremeniti. Stvari, ki sem jih dobila v Radencih, mi bodo samo v spomin. Zelo rada se in se tudi bom spominjala prijaznosti organizatorjev, posebej Brede in Tončka Žnidariča, pa tudi drugih.

Ali boš šla tudi na druga tekmovanja?

Še ne vem, kako bodo odločili drugi (organizatorji iz Radenc).

In kaj boš z denarjem (Marjana je dobila za nagrado tudi 300 starih tisočakov)?

Kaj bom z denarjem? Še ne vem. Ker ga nisem pričakovala, tudi nisem delala nikakršnih načrtov.

Še zadnje vprašanje — bolj splošno. Ali ima ravenska mladina dovolj možnosti za razvedrilo?

Naša mladina ima po eni strani dovolj možnosti za razvedrilo, po drugi strani pa spet ne. Zelo pogrešamo prostore, kjer bi se lahko zbrali.

Marjana, hvala za odgovore in srečno!

ao

Za vroče in deževne dni

Bernhard Kobler

NAJBOLJ ZABIT V RAZREDU

Gospod profesor si je kupil čudovit luksuzni avto. Tri tedne po uspešno opravljenem šoferskem izpitu se je z užitkom vozil po čudovitem svetu in bil prepoln hvale svojega avtomobila do tistega jutra, ko mu je na strmini Klingeberga odpovedal in nenadoma utihnil. Vsaj desetkrat je gospod profesor pritisnil na zaganjač in dodal plin, toda nič ni pomagalo. Avto je molčal in se ni dal premakniti. Končno je voznik izstopil, dvignil pokrov motorja ter si ogledal stakajoči stroj, na katerega pa se je presneto malo razumel. Čez pol ure je moral biti na vsak način na drugi strani hriba v Klingendorfu. Da bi eksplodiral!

Takrat se je približal debel kmet z volovsko vprego. Dojel je težavni položaj šoferja in predlagal, da bi s svojimi voli potegnili avto, na vrh hriba, navzdol bi potem že sam tekkel. Voznik je dobrohotni nasvet prijazno odklonil.

Šele ko se je kmet odpeljal, je obupani šofer opazil desetletnega dečka, bosega kuštravca, ki ga je posmehljivo gledal.

»Kaj bi rad, nepridiprav?« ga je nadrl profesor. »Izgini!«

Fant pa je rekel:

»Gospod, če mi daste frank, pa vam povem, zakaj avto ne vžge.«

»Ja, kaj se pa ti razumeš na avtomobile?«

»Moj oče je šofer,« je odgovoril fant, »in jaz tudi vozim.«

»No,« se je začudil gospod, »zakaj torej moj avto nikamor ne gre?«

»Ker vam je zmanjkalo bencina!« se je zasmel pobalin. »Dajte mi šest frankov, pa vam prinesem deset litrov bencina. Čez četrto ure bom nazaj.«

Gospod mu je dal denar, smrkavec je izginil in se kmalu vrnil s polno kanglo bencina, ki ga je po vseh pravih nalil v bencinski tank. Gospod profesor je sedel v avto, vžgal, dodal plin in motor je čudovito zapel.

»Pa si res fant od fare!« se je nasmejal svojemu rešitelju. »Se boš peljal z menoj v Klingendorf?« Fant je vstopil in avto je odbrzel po klancu.

Ko sta na vasi pred šolo ustavila, je dal gospod fantu napitnino.

»Veliko uslugo si mi naredil,« je rekel. »Ampak kako to, da se sredi belega dne potepaš okrog? Saj spadaš vendar v šolo!«

»Gospod,« se je opravičil fant, »jaz sem najbolj zabit v razredu, in ko sem prišel danes zjutraj v šolo, je učitelj rekel: »Zepi, pojdi raje domov. Danes pride šolski nadzornik, pa bi mi ti pokvaril dobri vtis.«

Takrat se je šofer zasmel in rekel:

»Pojdi z menoj, navihanec! Šolski nadzornik sem — jaz!«

SEPTET

(Humoreska)

Namreč, tovariš Lucijan. Zadolžili so ga za ustanovitev moškega pevskega zbora v občini. Imel pa je metodo. Rekel je: »Največje mojstre nam vselej pripelje na svetlo goli slučaj. Išči jih z lučjo — in jih ne

Propadanje

najdeš; prepusti slučaju — in dobiš jih!« Odšel je na matični urad, skrivnostno vstopil in še bolj skrivnostno dejal: »Tovariš, dober dan. Ne razumite me napak; vzemite prosim spisec občanov, zamežite in položite prst na vsaki strani po enkrat! Vsakič na drugem mestu.«

Uradnik je bil načitan mož in je dobro poznal abotne ljudi. Prav zadnjič je nekje prebral, da je veliko bolje, če daš norcu prav, kakor pa da ga dražiš z upiranjem. Odprl je tedaj v rdeče usnje vezano knjigo, stisnil oči in položil prst na neko mesto. Lucijan je z roko pridržal prst in prepisal naslov, ki je bil na tem mestu zapisan. To sta ponovila šestnajstkrat. Potreboval je namreč osem mož — ali, kakor se temu strokovno reče — oktet. Ker pa je med občani polovica žensk, je bilo treba izbrati šestnajst naslovov. Lucijan se je vljudno zahvalil in šel, uradnik pa si je oddahnil ter obrisal mrzel pot s čela.

Nato je naš bodoči pevovodja sedel za svojo pisalno mizo in vsakemu izmed osmih možakarjev, ki jih je po že znani metodi izbral, napisal zelo sentimentalno in zavzeto pismo. Kar priznajte; mar bi vi odbili prošnjo za sodelovanje, če bi prebrali takle stavek: ... »Bodite prepričani, spoštovani tovariš, da bomo vsi s pravim občutkom znali ceniti vaš pomembni prispevek k napredku zborovskega petja v našem kraju — in kdo ve, če ne bo ravno vaš glas eden najlepših in eden najzlahtnejših cvetov, vtkanih v venec pevske umetnosti...« Ste priznali?

No, sedem mož je tudi tako čutilo in mislilo, kakor zdajle vi. Skoraj vsi na en dan so odgovorili, da žele sodelovati; nekateri pa so celo omenjali čase, ko so peli že v kakem drugem zboru. Metoda, metoda... kako je nezmotljivo delovala...! Le en sam odgovor je bil negativen. Ta človek je v vljudno napisanem pismu odgovoril, da mu je zelo žal in da ne more sodelovati, ker je oddaljen več kot deset kilometrov; avtobusi ne vozijo, toliko denarja pa nima, da bi si kupil kolo. Želi pa zboru in zborovodji kar največ uspeha pri plemenitem in zlahtnem opravilu. Tako je sedem odgovorov Lucijana vzradostilo, osmi pa ga je ganil globoko v srce. Njegovo dobro glasbeno srce je razpredalo predstavo o dobrem možu, ki si na moč želi peti — peti vendar dobrim ljudem, pa tudi slabim, da bi mogoče občustvu, ki ga vzbudi lepa pesem, postali boljši — a nima denarja za ubogo piškavo kolo.

Sklenil je iti v akcijo. Povabil je vseh sedem pevcev v najlepšo gostilno kraja; posedli so v separé, naročili pijače, in Lucijan je spregovoril z mehkim glasom: »Dragi prijatelji! Nekje živi dobri mož, ki bi prav tako kot vi, ki ste se tako lepo odzvali mojemu vabilu, rad stal v polkrogu na deskah združnega doma in pel iz svoje duše, da se združi z našimi, kakor se ubrani glasovi spleto v prijetno harmonijo. Ta mož pa nima denarja. Potreboval bi le toliko, kolikor ga mi zdajemo za vino v enem mesecu. Ali morem v imenu želje tega človeka, da bi z nami prepeval — in v imenu naše umetnosti nasploh, prositi, da se odpovemo pijači enega meseca ter kupimo našemu neznanemu prijatelju kolo?«

Vsi so vstali in zaploskali lepim besedam in lepi misli. Segli so v žepe in pred

Lucijanom je zrasel kup bankovcev. Vsi skupaj so potem odšli v trgovino, kupili lepo moško kolo z lučjo in prtljažnikom, ter zadolžili najmlajšega, da ga je sam odpeljal na neznančev dom. Pri hiši je bila samo žena. Lucijanov človek je prislonil kolo k zidu rekoč: »To je za vašega moža. Pošilja oktet!« — in je odšel. Tako, je mislil, bo bolje in lepše. Hkrati pa je Lucijan še enkrat sedel k mizi ter napisal ubogemu človeku pismo, v katerem je stalo tudi tole: »Spoštovani prijatelj; tole komaj kaj vredno kolo, ki smo vam ga poslali, ne more biti cena za vaše sodelovanje. Je le skromna pomoč, ki vam jo dajemo z velikim upanjem, da vas bomo kmalu videli in slišali v naši sredi. Prejmite naše najtoplejše pozdrave... in srečno vožnjo na prvo vajo!«

Lucijan je bil prav ponosen in srečen hkrati. Pridobil bo moža za veke. Nestrpno je čakal prvo vajo, ko bo videl srečni obraz revnega pevca, ki so mu tovariši, ki jih še nikoli v življenju ni videl, tako nesebično pomagali. Prišla je vaja — moža od nikoder. Vsi so se spogledovali. Je mar bolan; ga ni kaj povozilo...? Morali so peti v septetu. No, prav gotovo pride v drugo.

Pa je prišlo čez tri dni pismo. Takole je pisalo v njem: »Spoštovani tovariš! Nisem si mogel misliti, da boste tako vztrajni. V prvem pismu sem vam zamolčal še en razlog, za to, da ne bom mogel sodelovati. Menil sem, da bo tisto kar dovolj. Veste, kar nekako skrivam to stvar. Med vojno je blizu hiše padla bomba — in od takrat sem gluhomem. Kolesa pa sem zelo vesel. Z njim se vozim lovit ribe. Pa brez zamere in vsem iskrena hvala!

Vaš Peter

EPILOG

Na svečani skupni seji vseh občinskih društev in organizacij, je za uvod in prijetno razpoloženje zapel Lucijanov septet. Lucijan pa je dobil še eno funkcijo. Izvolili so ga za predsednika društva prijateljev občinskih podpirancev.

Lucijanu vso srečo!

Vinko Ošlak

DELOVNE NEZGODE V MESECU AVUGUSTU 1971

Ivan Ovnič, čistilnica — pri mehanškem čiščenju odlitkov mu je padel tujek v oko.

Ludvik Kotnik, livarna — pri brušenju ulitkov mu je padel tujek s strani očal v oko.

Ivan Pokeržnik, čistilnica — pri brušenju ulitkov mu je padel tujek v levo oko.

Maks Vrance, topilnica II — pri čiščenju izlivka je prišlo do manjše eksplozije, pri čemer je dobil opekline po trebuhu.

Anton Rogina, valjarna — pri dvigovanju 5500 kg veza gredic s pomočjo 10 ton. elek. mostnega žerjava je prišlo do porušitve veza zaradi iniciala v členku verige. Pri tem so mu gredice povzročile odprt prelom desne stegenice.

Milan Kolar III, kovačnica — pri zalaганju v peč se mu je gredica skotalila na nart desne noge.

Franc Kranj, valjarna — pri ravnanju gredic ga je stisnilo za mezinec desne roke.

Štefan Krenker, kovačnica — pri kovanju se mu je izmaknil kovanec iz klešč in so ga te udarile po ustih.

Anton Jerčić, promet — pri vzratni vožnji mu je volan izbil iz rok, pri čemer si je poškodoval zapestje desne roke.

Stanko Mlakar, mehanska obdelovalnica — na ostružku si je porezal sredinec leve roke.

Peter Skrivalnik, kovačnica — pri razsekovanju materiala s sekačem se je utrgal del sekača in mu poškodoval koleno leve noge.

Marija Janet, valjarna — pri ravnanju gredic je stopila na valjčnico, pri čemer je padla in si poškodovala roko.

Štefan Lozinšek, livarna — pri vlišanju mu je tekoče jeklo brizgnilo za čevelj in ga opeklo po nartu desne noge.

Alojz Hovnik, livarna — pri zapenjanju zgornje polovice okvira je pri hitrem dvigu vrglo okvir iz krivine in mu poškodovalo levo roko.

Maks Senica, livarna — pri zapenjanju zaboja s pomočjo verige si je poškodoval levo roko.

Po žetvi

Ivan Pokeržnik, čistilnica — pri brušenju odlitkov mu je padel tujek v levo oko.

Franc Vrečar, čistilnica — pri mehanskem čiščenju jeklenih ulitkov se mu je eden skotalil na levo roko in mu poškodoval kazalec.

Konrad Kristan, mehanska obdelovalnica — pri vklapljanju »demaga« ga je tipkalo udarilo po levem ušesu.

Urban Poberžnik, topilnica I — pri obešenju košare na kavelj žerjavne verige ga je stisnilo za prste.

Matevž Suhovršnik, kladivarna — pri okroglanju kovanca ga je udaril ročaj matrice po palcu leve roke.

Ivan Naročnik, TKR — pri kontroliranju odlitkov si je poškodoval levo roko.

FRANC KROF

Dragi Franci!

V imenu sodelavcev bi ti rad povedal nekaj besed v slovo. Sredi leta smo in tudi to bo minilo, prišla bodo nova, ki jih za tebe ne bo več. Bil si sredi življenja, vendar se je za tebe končalo prezgodaj. Tvoje življenje je ugasnilo v najlepši do-

bi, ko je človek na višku svoje moči, da ustvarja družbi, družini in sebi.

Rodil si se leta 1932 v Mežici. Odraščal si v številni družini in si imel zaradi tega težko mladost. V družini vas je bilo osem otrok. Doma ni bilo kruha za vse. Obiskoval si šolo in poleg tega moral služiti še pri kmetu. V vojnem času si moral šolo večkrat prekiniti. To ni omajalo tvojega cilja za boljšo bodočnost in si kljub težkim pogojem opravil industrijsko šolo leta 1951 kot kvalificiran livar. Delal si s polno močjo in z željo, da bi svoji družini, ki si si jo ustvaril, lahko zagotovil boljše življenje, kot si ga imel ti nekdanj v otroških letih. Vse bi bilo v redu, da v tvoje življenje ni prehitro prišla bolezen, ki te je mnogo prezgodaj položila v grob.

Na žalost si že leta 1966 postal delni invalid in bil zaradi tega premeščen na lažje delovno mesto, da bi ti bilo življenje olajšano in da bi se ti zaprla bolezen, ki pa ni mirovala. Preživel si zato precej časa v bolnišnici. Vendar, kakor je kruta življenjska usoda, ki že marsikateremu ni prizanesla, tako je na žalost tudi sedaj mnogo prezgodaj prišla vrsta na tebe. V najlepši življenjski dobi se te je lotila zahrbtna bolezen, kateri se nisi mogel upreti. Že nekaj let si jo potrpežljivo prenašal in upal, kakor tudi mi vsi s teboj, da se ti bo zdravje vrnilo in da se boš spet zdrav vrnil med nas. Toda na žalost, vse to upanje

je bilo zaman. Tudi medicina je v izjemnih primerih brezmočna.

Hvaležni smo ti za tvoj trud, tvoj dobru značaj nam bo ostal za vzgled, in četudi nisi mnogo govoril o sebi, vemo, da si bil, tako kakor med nami dober delavec in tovariš, tako tudi doma dober mož in oče hčerki in sinu.

Spomin na tebe, dragi Franci, bo ostal v nas in našem kolektivu vedno svetel in nepozaben. Z žalostjo v srcu in solznimi očmi se danes za vedno poslavljamo od tebe z željo, da počivaš v miru in naj ti bo lahka koroška zemlja.

Tvoji ženi, otrokoma in sorodnikom pa izrekamo v imenu sodelavcev iskreno sožalje.

AVGUSTA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Kotnik Milan III. — PK, Sajevec Nada — SS, Rižnik Branko — KV, Gril Franc — NK, Mak Vladimir I. — PK, Forštner Srečko — PK, Merkač Jože — PK, Antonič Jožef — PK, Čičič Ivan — NK, Todorović Silva, dipl. inž. — VS, Muri Mirko — KV, Švab Anton — KV, Štekl Pavel — KV, Šimenc Marjan — PK, Plesivčnik Dragica — PK, Petrič Feliks — KV, Repotočnik Harij II. — PK, Kovačec Jožef — KV, Grabner Cvetka — PK, Molner Andrej — KV, Kostadinović Nenad — KV, Feguš Janez — PK, Grabner Terezija — PK, Golob Ervin — KV, Šimenc Milan — KV, Pšeničnik Marjan — KV, Krivograd Drago — PK, Mak Marija — SS, Podgoršek Tomislav —

KV, Burjak Danilo — KV, Mencinger Marjana — PK, Hribar Zmago — NK, Derflinger Milan — NK, Torcmiler Slavica — PK, Kaker Majda — PK, Mlakar Marjan — PK, Skrivalnik Peter — PK, Polanšek Simon — PK, Dežman Marjan II. — KV, Štruc Srečko II. — NK, Srčić Alojz II. — KV, Krivec Štefanija — NK, Maurič Pavel — PK, Abraham Rudolf — PK, Čekon Andrej — PK, Cifer Anton — PK, Visinski Milan — SS, Poberžnik Drago — NK, Napotnik Martin — PK, Naglič Edvard — PK, Bošnik Friderik — PK, Gorenšek Vlasta — PK, Polanšek Marjana — NK, Ketiš Avgust — PK, Špoljar Franc — PK, Klep Edvard II. — PK, Lešnik Drago — PK, Haberman Vida — SS, Večko Franjo — PK, Bilobrk Bariša — NK, Zirgoi Marija — PK, Kranjc Vinko — SS, Obretan Marjeta — NK, Zaberčnik Antonija — PK, Krevh Alojz II. — KV, Erjavc Jožefa — PK, Mlinar Zorko — KV, Kranjc Mirko — SS, Osojnik Hugo — PK, Čapelnik Andreja — NS, Mlinar Ivan II. — KV, Plimon Milan — NK, Mak Vladimir II. — PK, Abraham Marjan II. — PK, Šuler Vinko II. — PK, Hartman Marija — NK.

AVGUSTA SO ODŠLI IZ PODJETJA

Rek Jožef — NK, Stanisavič Novica — KV, Pepevnik Kristijan — KV, Rudel Franc — KV, Kamenik Emilijan — PK, Popič Viktor — NK, Repanšek Marjan — PK, Kelc Vladimir — NK, Butolen Josip — NK, Novosel Mira — NSS, Arnautovič Hajrudin — NK, Arih Stanko — KV, Navotnik Branko — PK, Abraham Marjan I. — NK, Krof Franc I. — KV, Milovanovič

Gozdna pot

Radoljub — KV, Zabel Ivan — KV, Adam Marjeta — NS, Jazbec Mihael — NK, Verdinek Jože — PK, Antlej Rajmund — PK, Goričan Janko — PK, Iršič Franc — PK, Stolnik Mirko — NK, Grabner Konrad — NK, Marošek Franjo — PK, Vertačnik Avgust — PK, Podojsteršek Bogomir — NK, Časl Milan — PK.

DVANAJST ZLATIH PRAVIL ZA POT V TUJINO

Dvanajst zlatih pravil za potovanje v tujino, ki jih je objavila nemška družba Europa-Union, mi pa priredili za našo rabo:

1. Nikoli ne pozabi: v domovini si eden med milijoni, v tujini pa si samo Jugoslovan, po čigar besedah in dejanjih si tujec ustvari podobo tvojega naroda.

2. Ne prikrivaj, da si Jugoslovan, vendar glej, da inozemcu zaradi tega ne bo neprijetno.

3. Če prismuknjeno verjameš, da je v tujini vse slabše kot doma, ne hodi tja. Če pa misliš, da je na tujem vse bolje, se ne vračaj.

4. Ko potuješ po tujih deželah, poskrbi, da bodo odmevale od tvojega molka. Čim tišji boš, tem glasneje bodo govorili drugi.

5. Oblači se tako, da boš neopazen, vendar si ne posadi fesa na glavo.

6. Zapoj, če te za to prosijo, vendar samo v tem primeru.

7. Ne debatiraj o stvarih, v katerih te tujec prekaša. Kjer pa si ti boljši, smehljaje dovoli, da te premaga. Tako boš dobil prijatelja.

8. Pomisli na to, da je mogoče v tuj jezik prevesti le imena kreposti in pregreh. Kaj v resnici pomenijo, moraš odkriti v vsaki deželi posebej.

9. Potrudi se razumeti, kar se ti pri tujih ljudstvih zdi nenavadno. Če pa ti to ne uspe, išči vzrok za to nazadnje pri drugih.

10. V tujini dvigni prst samo, da bi se česa naučil, ne pa da bi poučeval.

11. Na potovanjih bodi štedljiv, toda ne skop. Pij manj kot gostitelj, da ti ostane več časa za pohvalo njegove gostoljubnosti.

12. Tujec se lahko še tako zabubi v vse mogoče narodne noše, v uri nevarnosti ne pozabi, da je prav tako človek kot ti!

HUMOR ZA ŽENSKE

Zapeljati dekle ni nič posebnega, ampak najti tako, ki je vredna, da jo zapelješ...

Kierkegaard

Platonska ljubezen se mi zdi kot večno ciljanje brez sprožitve.

Busch

Ne verjemi solzam: ženske jočejo le zato, da dobijo lepe oči.

Strindberg

Odpor ženske ni zmeraj dokaz njene kreposti, temveč pogosto njenih izkušenj.

de Lenclos

Če bi moški zmeraj vedeli, kaj si ženske mislijo, bi bili dvajsetkrat bolj predrzni.

Karr

Mladi moški bi radi bili zvesti, pa niso. Stari bi radi bili nezvesti, pa ne morejo biti.

Wilde

Intuicija ženske je rezultat milijonletnega nerazmišljanja.

Hughes

Grde ženske in neumna dekleta so neprecenljiva dragocenost.

Kitajski pregovor

Srečna ženska ne hodi v družbo.

Balzac

Naši upokojenci

Novica Stanisavič, roj. 12. avgusta 1910, v železarni od 22. januarja 1951 dalje v presledkih, nazadnje v topilnici I. kot zidar ponovc. Star. upok. 1. avgusta 1971

Stanko Arih, roj. 27. oktobra 1914, v železarni od 6. maja 1946 dalje v presledkih v strojnem remontu kot klepar. Inval. upok. 19. avgusta 1971

Ivan Zabel, roj. 5. februarja 1913, v železarni od 4. oktobra 1944 dalje v presledkih, nazadnje v strojnem remontu kot žagar. Star. upok. 24. julija 1971

ZA DOBRO VOLJO

Razlika

»Kakšna je razlika med rokoborbo in modernimi plesi?«

»Pri rokoborbi so nekateri prijemi prepovedani.«

Pomembno vprašanje

Kaj je lažje: razmišljanje ali poljubljanje?

(Dobro premislite!)

Seveda razmišljanje!

Zakaj?

Za razmišljanje je potrebna le ena glava, za poljubljanje pa dve.

Prijateljice

»Lili, novega prijatelja imam, Antona, ga poznaš?«

»Oh, Anton! Imeniten fant; ali še vedno tako grozno smrči?«

Najbolje

»Od kod pa imaš ta čudoviti krzneni plašč?« je občudujoče vzkliknila filmska zvezdica. »Za takega se borim že nekaj let.«

»Nehaj se boriti!« ji je svetovala prijateljica.

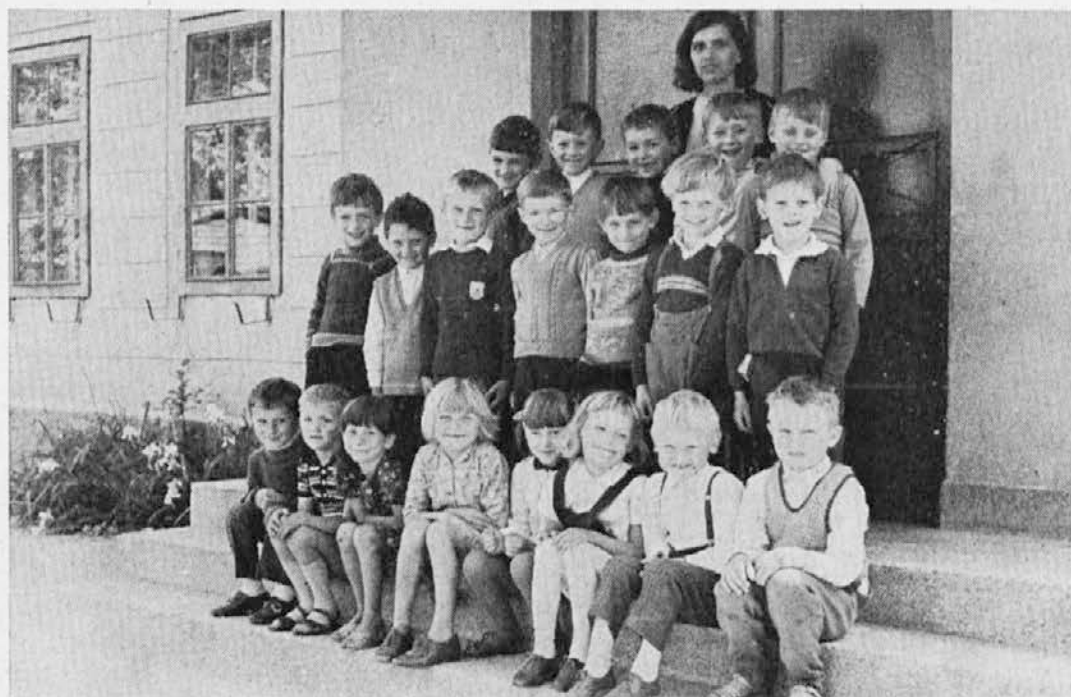
Zmeraj vljuden

»Koliko mislite, da sem stara?«

»Po rdečilu vaših ust bi vam prisodil 17 let, po loku obrvi 19 in po barvi lic 16.«

»In v resnici.«

»Da skupaj 52 let.«

Hotuljska mala šola

Foto: M. Kotnik